

3 Aruba

Kustwacht onderschept
1500 kilo drugs

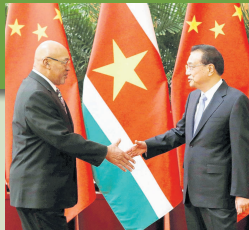
6 Economie

BMW gaat elektrische
Mini's bouwen in China

9 Wereld

Bouterse keert morgen
terug naar Suriname

12 Sport

Olympisch stadion
opgeleverd

Arubaanse stamceldonoren gezocht

ORANJESTAD — Het is vaak een laatste redmiddel en biedt mogelijke kans op genezing; een stamceltransplantatie bij vormen van bloedkanker, ofwel leukemie. Alleen het vinden van passende donor is alles behalve makkelijk. Aangezien afkomst een grote rol speelt bij het vinden van een juiste 'match', is het Nederlands Centrum voor Stamceldonoren (Matchis) op zoek naar Arubanen in Nederland die stamceldonor willen worden.

door onze verslaggever
Bobby Spier

Matchis maakt bekend dat 'het aantal geregistreerde stamceldonoren van Caribische en Surinaamse afkomst niet groot genoeg is om de hoeveelheid ernstig zieke patiënten binnen deze gemeenschappen in Nederland te kunnen helpen'. Om die reden is de organisatie een zoektocht gestart naar nieuwe stamceldonoren in Nederland, afkomstig uit Aruba, Curaçao, St. Maarten, Bonaire, St.Eustatius, Saba en Suriname. Naast onder andere leeftijd en weefseltypering speelt regio en afkomst namelijk

een zeer belangrijke rol bij het vinden van de juist donormatch. Maar vooral bij mensen die afkomstig zijn uit het Caribisch gebied is het vinden van een juiste donorkandidaat een uitdaging. Dit heeft te maken met het feit dat door historische en geografische factoren etniciteiten binnen het Caribisch gebied met elkaar zijn vermoltten wat heeft geleid tot 'een mozaïek van fysieke en genetische kenmerken', aldus de Caribbean Bone Marrow Registry. "Dit maakt het moeilijk om een match te vinden voor diegenen die lijden aan hematologische (bloedziekten, red.) en auto-immuunziekten die

een stamcel- en of een beenmergtransplantatie nodig hebben."

Getallen onbekend

Over welke getallen in Nederland precies gesproken wordt, is onduidelijk. Zo is onbekend hoe groot de lijst op het moment is van Caribische mensen in Nederland die een stamceldonorie nodig hebben en dus op zoek zijn naar een passende match. Dat laat Bert Elbertse, manager Donorrelaties en Communicatie van Stichting Matchis aan de Amigoe weten. "Er zijn niet echt wachtlijsten", legt hij uit. "Het is vaak zo dat op vrij korte termijn een stamceldonor moet worden gevonden. Dat is vaak bij sommige ziekten dan nog de enige kans op genezing. Patiënten die dus op lange wachtlijsten staan, zoals bij bijvoorbeeld orgaantransplantatie is meestal niet aan de orde." Daarbij maakt hij duidelijk dat elke aanvraag 'individueel is'.

Vervolg op pagina 3.

Volle bak

Het Kabinet Wever-Croes laat in een persverklaring weten het leven in de Caya Betico Croes te willen terugbrengen. Een gezonde handel is een van de drijvers van een gezonde binnenstad-economie, stelt het kabinet. Gisteren tijdens Black Friday floreerde de economie, toen veel producten voor een fractie van de normale prijs weggingen. Ook mensen die Main Street normaal links laten liggen, wisten de weg naar het hart van Oranjestad te vinden. En door de lage prijzen houden ze volgens de persverklaring van het kabinet bovendien nog wat over voor de rest van het seizoen.

Lees ook op pagina 5:
Onderzoek vernieuwing Main Street -
Centrummanagement ontbrekend puzzelstuk.

Zoektocht naar overlevenden Albanië stopgezet

Familieleden rouwen bij de histen van de slachtoffers die vandaag werden begraven.

TIRANA — De zoektocht naar overlevenden van de aardbeving dinsdag in Albanië is stopgezet. Dat zei de premier van het land Edi Rama vandaag tijdens een kabinetsvergadering. Het dodental is opgelopen naar vijftig. Er zijn ongeveer negenhonderd gewonden en zeker 5000 mensen zijn dakloos geraakt.

Bijna 2500 mensen uit de zwaarst getroffen gebieden zijn ondergebracht in hotels, opvangcentra en andere

gebouwen. Premier Rama dankte vandaag de reddingswerkers, die zeker vijftig overlevenden onder het puin

vandaan hebben gehaald. De aardbeving met een kracht van 6,4 veroorzaakte dinsdagochtend vroeg een ravage in het Balkanland. De grond begon te trillen terwijl veel mensen nog lagen te slapen. Slachtoffers kwamen vast te zitten in ingestorte gebouwen. Daarna volgden honderden naschokken.

Opa en kleinzoon overleden bij ongeluk

LELYSTAD — Bij een verkeersongeluk in Lelystad zijn gisteravond een 67-jarige man en zijn kleinzoon van 4 jaar om het leven gekomen. De in Lelystad wonende slachtoffers zaten samen met een 63-jarige vrouw in een auto. De vrouw is zwaargewond naar het ziekenhuis gebracht.

De slachtoffers zaten in een Toyota Aygo die op de kruising van de Larserdreef met het Rijnland in botsing kwam met een Range Rover. De 26-jarige bestuur-

der van deze auto is door de politie aangehouden. Hij was niet onder invloed van drugs of alcohol. De inwoner van Lelystad zat in de auto met een plaatsgenoot

van 22 jaar en een 27-jarige man uit het Zuid-Hollandse Rhoon. Ze zijn alle drie voor controle naar het ziekenhuis gebracht. Ter plaatse van het ongeval boden diverse omstanders direct hulp. Ondanks de heftigheid van het ongeval hebben zij volgens de politie veel waardevolle dingen kunnen doen. De politie spreekt daarvoor dank uit.

Kabinet bekijkt bijdrage missies EU en VN

DEN HAAG — Het kabinet is bereid een marineschip te leveren aan de Europese militaire missie Sophia tegen mensensmokkel vanuit Libië als daartoe weer besloten wordt. Verder wil de regering in 2021 of 2022 transporthelikopters aanbieden aan de VN.

Aan Operatie Sophia nemen tot 31 maart geen schepen deel. De opties voor deze missies worden in deze periode onder de loep

genomen. De maritieme inzet is afgelopen maart al op verzoek van Italië opgeschort. De regering in Rome wilde niet meer dat opgepikte migranten op Italiaanse bodem worden afgezet zolang ze niet worden verdeeld over de EU. De bijdrage aan de VN maakt deel uit van het nieuwe rotatiesysteem van de EU-lidstaten. Hierdoor moet er meer zekerheid komen over militaire bijdragen aan de VN. De transporthelikopters zouden bijvoorbeeld ingezet kunnen worden in Mali.

2 skiërs dood door lawine Mont Blanc

AOSTA — Twee skiërs zijn vandaag om het leven gekomen door een lawine op de Mont Blanc, meldt het Italiaanse persbureau Ansa.

De twee werden overvallen door de sneeuw bij Pointe Helbronner, op ongeveer 3 kilometer hoogte. Uit welk land de

slachtoffers komen is onduidelijk.

De lichamen van de skiërs zijn door reddingswerkers onder de sneeuw vandaan gehaald. Er zouden geen andere slachtoffers zijn. Veel wintersporters gaan naar het gebied, op de grens tussen Italië en Frankrijk, om off-piste te skiën.

Protesten India na verkrachting en moord vrouw

HAIDERABAD — Honderden demonstranten zijn vandaag in de Indiase stad Haiderabad de straat op gegaan vanwege de groepsverkrachting van een 27-jarige vrouw. Zij werd donderdag door vier mannen verkracht, vermoord en in brand gestoken. Een woedende menigte verzamelde zich vandaag bij het politiebureau waar de verdachten vastzitten.

De moord op de vrouw, die als dierenarts werkte, leidt tot veel boosheid in India. In verschillende steden zijn protesten ontstaan. In Haiderabad heeft de politie versterking opgeroepen om de demonstranten in toom te houden. "Elke twintig minuten wordt in India iemand verkracht", zei een van hen. "Ik wil niet dood. En ik wil ook niet meer getuige zijn van andere verkrachtelingen." Volgens de regering is

Demonstranten steken kaarsjes aan voor de verkrachte en vermoorde 27-jarige dierenarts in Hyderabad.

in 2017 zeker 32.000 keer melding gedaan van verkrachting. Vandaag nog zou

een zestienjarig meisje zijn overleden in de hoofdstad New Delhi, tien dagen nadat

zij werd verkracht door haar buurman. Ook zij werd vervolgens in brand gestoken.

SCHEDULE FOR THE MOVIES AT PRINCIPAL			VALID NOV 30 & DEC 1, 2019 SCHEDULE IS SUBJECT TO CHANGE			SCHEDULE FOR THE MOVIES AT RENAISSANCE		
KNIVES OUT SATURDAY 8:30 SUNDAY 7:30	PG13	SP SUB	KNIVES OUT SATURDAY&SUNDAY 7:30 – 10:15	PG13	SP SUB	KNIVES OUT SATURDAY 8:45 – 11:45 SUNDAY 8:45	R	SP SUB
MOTHERLESS BROOKLYN SATURDAY 9:20 SUNDAY 8:20	R	SP SUB	MOTHERLESS BROOKLYN SATURDAY&SUNDAY 7:00 – 9:45	R		QUEEN & SLIM SATURDAY&SUNDAY 7:00 – 9:45	R	
QUEEN & SLIM SATURDAY 9:55 SUNDAY 8:55	R		FROZEN 2 SATURDAY&SUNDAY 11:45 – 12:30 – 1:45 – 2:30 – 4:00 – 4:45 – 6:30	PG	SP SUB	21 BRIDGES SATURDAY 6:15 – 8:30 – 10:45 SUNDAY 6:15 – 8:30	R	
FROZEN 2 SATURDAY 2:45 – 4:00 – 5:00 – 6:15 – 7:45 SUNDAY 1:45 – 3:00 – 4:00 – 5:15 – 6:45	PG	SP SUB	CHARLIE'S ANGELS SATURDAY&SUNDAY 5:00	PG13	SP SUB	LAST CHRISTMAS SATURDAY&SUNDAY 2:00 – 4:15	PG13	SP SUB
21 BRIDGES SATURDAY 7:15 SUNDAY 6:15	R		PLAYING WITH FIRE SUNDAY 12:00 – 2:45	PG	SP SUB			
LAST CHRISTMAS SATURDAY 5:35 SUNDAY 4:35	PG13	SP SUB						
PLAYING WITH FIRE SATURDAY 3:30 SUNDAY 2:30	PG	SP SUB						

THE MOVIES PREMIUM – VIP
“VIP must be 13 years or older guided by an adult to access this experience”

KNIVES OUT SATURDAY 9:00 – 12:00 SUNDAY 9:00	PG13	SP SUB
MOTHERLESS BROOKLYN SATURDAY&SUNDAY 5:45	R	SP SUB
QUEEN & SLIM SATURDAY&SUNDAY 8:00	R	
FROZEN 2 SATURDAY&SUNDAY 12:15 – 1:15 – 2:45 – 3:30	PG	
21 BRIDGES SATURDAY&SUNDAY 5:15	R	

LIQUIDATIE
Saybolt West Indies N.V.
(geliquiteerd)

Het Gerecht in eerste Aanleg van Aruba heeft verklaart dat geen verzet is aangetekend tegen de liquidatie van bovengenoemde vennootschap. De liquidatie van bovengenoemde vennootschap is voltooid en de naam is per oktober 2019 in het handelsregister doorgehaald.

De vereffenaar,
R.C. Ramazan
Aruba

FOR RENT
One bedroom condo
in the Marisol Building, L.G. Smith Blvd . 60

This luxurious one-bedroom condo, third floor Marisol Building with ocean view, is very conveniently located in the heart of Oranjestad, across from the Seaport Cinema. Restaurants, casinos, minimarket and beach are all across the street.

The condo offers the following:

- Fully furnished and air-conditioned
- Bathroom with Jacuzzi and shower
- Bedroom with king-size bed, walk-in closet and cable TV
- Living room with open kitchen, dining counter, sitting area cable TV with Wi-Fi
- Balcony with ocean view

Usage of washer & dryer in the building

The rent is **\$ 2,000.- per month** and includes usage of water, electricity, cable TV, internet access.

For information, please call Anneke:
586-7569, 593-1773 or 733-1773

Project engineer

Functie-inhoud

- Verricht geheel zelfstandig de Engineering van projecten.
- Voert zelfstandig alle werkzaamheden uit in het kader van werkvoorbereiding en de administratief-technische begeleiding van projecten en/of maintenance opdrachten en onderhoudsopdrachten.
- Maakt in grote lijnen het basisontwerp en stemt deze af met de Projectleiding en opdrachtgever.
- Coördineert projecten; woont bouw-, werk-, coördinatie- en planningsvergaderingen bij.
- Adviseert, geeft voorlichting aan, voert besprekingen en onderhandelingen met derden.
- Maakt calculaties en offertes voor projecten en voor onderhoudscontracten en/of technische beheerscontracten.
- Verantwoordelijk voor het (laten) maken van (Detail) engineering en tekenwerk ten behoeve van de projecten en/of maintenance en onderhoudsopdrachten.
- Stelt werkinstructies, bestekken en exploitatieoverzichten op.

Functie eisen

- Afgeronde HBO
- Ruime ervaring binnen het vakgebied
- Is constant bezig zich binnen het vakgebied zijn kennis te verbreden, te ontwikkelen.
- Heeft enige ervaring met leidinggeven.
- Zelfstandig, verantwoordelijkheidsgevoel, flexibel, communicatief en ambitieus

Interesse? Ben je enthousiast?

Stuur direct je CV en motivatiebrief naar info@crooncaribe.com

Werkvoorbereider

Functie-inhoud

- Voert zelfstandig en in overleg alle werkzaamheden uit in het kader van werkvoorbereiding en de administratief-technische begeleiding van projecten en/of maintenance opdrachten en onderhoudsopdrachten.
- Ontvangt opdrachtgegevens met toelichting. Bestudeert de gegevens en overlegt eventueel met opdrachtgever over detaillering of uitvoering en tijdstip van uitvoering.
- Maakt calculaties en offertes voor werken en levert gegevens aan voor de totstandkoming van offertes voor onderhoudscontracten en/of technische beheerscontracten.
- (Detail) engineering en tekenwerk ten behoeve van de projecten en/of maintenance en onderhoudsopdrachten.
- Stelt werkinstructies op, bepaalt taaktijden en stelt werkpakketten samen voor de uitvoering. Stelt een tijdsplan op en geeft een aanzet voor de planning van de personeelsinzet.
- Draagt zorg voor correcte bestellingen van materiaal en materieel en ziet toe op een tijdige levering.
- Begeleidt de technisch-administratieve voortgang en draagt in dit kader o. a. zorg voor het vastleggen van wijzigingen, het in overleg met de leidinggevenden (laten) aanmaken van opdrachten voor onderaanneming, initieert het uitschrijven van facturen, archivering van projectgegevens, behandelen van storingsmeldingen e.d.
- Verwerkt (of laten verwerken) aangegeven wijzigingen van projectgegevens (tekeningen, regie) en archivering daarvan.

Functie eisen

- Een opleiding gelijkwaardig aan HBO of minimaal gelijkwaardig aan een MBO-4 niveau opleiding.
- Minimaal 4 jaar ervaring.
- Is constant bezig zich binnen het vakgebied zijn kennis te verbreden, te ontwikkelen.
- Zelfstandig, verantwoordelijkheidsgevoel, flexibel, communicatief en ambitieus.

Interesse? Ben je enthousiast?

Stuur direct je CV en motivatiebrief naar info@crooncaribe.com

Te huur luxe huis
incl. meubels
GOLD COAST VILLAS
Vanaf \$2000 per maand
Bel vandaag:
586-2200 ext. 1
of 597-7003

Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheek

ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een persoonlijk karakter

Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

Fundacion
Arubano di
Esnan
Visualmente
Incapacita

Primavera 233, Aruba
Tel.(297)582-5222/
582-5051,
fax (297)582-0306
e-mail:
favi@setarnet.aw
website:
<http://www.favi.org>

30 DI NOVEMBER 2019

MILIEU STRAAT

Centro di Bario Playa Pabou
ORANJESTAD

ORARIO TA DI 8 AM / 2 PM

PA MAS INFORMACION JAMA
NA 524-5080

1 DI DECEMBER 2019

MILIEU STRAAT

Centro Deportivo Betico Croes
SANTA CRUZ

ORARIO TA DI 8 AM / 2 PM

PA MAS INFORMACION JAMA
NA 524-5080

Uitvoeringsrapportage derde kwartaal

Aruba op koers met begroting 2019

ORANJESTAD — De financiële toezichthouder CAft heeft de uitvoeringsrapportage van de regering over het derde kwartaal van commentaar voorzien. Aan de belangrijkste eis, een begrotingstekort van maximaal 0,5 procent van het bruto binnenlands product (bbp), lijkt Aruba te voldoen. Ten opzichte van andere afspraken blijft het CAft kritisch over de invulling daarvan.

Kosten en inkomsten blijken zich te ontwikkelen zoals voorspeld in de begroting. Daarmee zal ook het tekort over 2019 binnen de gestelde grenzen blijven. Het CAft maakt wel een voorbehoud voor de berekening van het bbp. De regering volgt de schattingen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het CAft houdt wat dat betreft een slag om de arm. Daarin volgt het CAft de opstelling van het Internationaal Monetair Fonds.

Personeelskosten

Discussiepunt blijft het plafond dat gesteld is aan de personeelslasten. Dat is bepaald op maximaal 479 miljoen en daar voldoet het Land aan in zijn rapportage. Daarbij zijn echter de personeelslasten van het Sociaal Crisisplan niet meegerekend en daar blijft het CAft het mee oneens. Ook in de voorafgaande rapportages

is dit aangegeven. Voor dit jaar blijft het een discussiepunt, premier Wever-Croes heeft echter vorige week in Den Haag aangegeven dat volgend jaar ook het Sociaal Crisisplan in de gewone personeelskosten verwerkt zal worden.

Meevallers en tegenvallers

De afspraken met het CAft bevatten ook regels over het omgaan met meevallers en tegenvallers. Het CAft herhaalt die regels nogmaals in het commentaar: meevallers moeten gebruikt worden om de staatsschuld te verlagen, tegenvallers moeten elders in de begroting gecompenseerd worden. Die afspraak wordt in de uitvoeringsrapportage niet nagekomen, meldt het CAft. Een tegenvaller was bijvoorbeeld het niet realiseren van de sugar tax, een meevaller was de extra opbrengst uit dividendbelasting. Die meeval-

ler is gewoon in de begroting meegenomen. Het CAft tilt daar niet zwaar aan in zijn commentaar.

De collectieve sector

Het streven van het CAft is om niet alleen de landsbegroting, maar de gehele collectieve sector in zijn analyses te betrekken. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om AZV, SvB en Serlimar. Ook daar is de ontwikkeling in het derde kwartaal overeenkomstig de begroting. De cijfers die voor Serlimar worden gegeven contrasteren met de cijfers die minister Otmar Oduber presenteerde tijdens de behandeling van de Serlimarwet. Alleen met die wet zouden de kosten van Serlimar in de hand gehouden kunnen worden. De prognose is nu dat Serlimar over 2019 een tekort zal hebben van 5,1 miljoen florin, wat positief afsteekt tegen het beeld dat de minister schetste.

Het CAft besluit het commentaar met de herhaalde wens dat in de toekomst de financiële verantwoording voorzien wordt van een accountantsverklaring. Het Land heeft aangegeven daar al voorbereidingen op te treffen.

Hoe slachtoffers van huiselijk geweld bij aangifte opnieuw slachtoffer worden

ORANJESTAD — Een zestienjarig meisje wordt verkracht en moet 24 uur wachten op medisch onderzoek, dat vervolgens in het bijzijn van twee mannelijke agenten wordt afgenomen. Een vrouw doet meer dan elf keer aangifte tegen huiselijk geweld, maar de zaak blijft in de la van justitie liggen. En dan de ergste zaak van kindermishandeling op Aruba: twee broertjes van drie en vijf jaar worden doodgeslagen: de politie was daarvoor zeventien keer langs geweest vanwege meldingen van huiselijk geweld.

De Amerikaanse politieman Mark Wynn geeft les aan Arubaanse agenten.

“Slachtoffers worden van het kastje naar de muur gestuurd als ze aangifte willen doen; niet geloofd en als sommige agenten de daders kennen, verdwijnen de aangiften in de la. Ze worden dus opnieuw slachtoffer”, zegt Suzette Kock, voorzitter van Fundacion Hende Muhe den Dificultad, de stichting die vrouwen en kinderen helpt die slachtoffer zijn van huiselijk geweld. Dat schrijft Sharina Henriquez voor het *Caribisch Netwerk*.

Ze zegt dit tijdens een bijeenkomst van de Arubaanse universiteit over de Venezolaanse Linda Loaiza López, die na zeventien jaar strijd uiteindelijk gelijk kreeg van het Inter-Amerikaans Hof voor de Rechten van de Mens: Venezuela is mede schuldig aan haar marteling, als slachtoffer van ontvoering, verkrachting en marteling door een man met hoge politieke connecties. Dit omdat de staat er niet voor heeft gezorgd dat zij een eerlijk proces kreeg, haar en haar familie niet beschermde en hulp bood en zo opnieuw liet lijden.

Aan het kortste eind

Aruba is niet aangesloten bij de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) en dus dit hof. Maar toch blijkt deze uitspraak van vorig jaar van grote invloed op de strijd tegen vrouwengeweld wereldwijd en dus ook op Aruba. “Het Europees Hof

waar wij wel onder vallen, kijkt zeker naar deze jurisprudentie”, zegt Kock. Maar tijdens de bijeenkomst blijkt uiteindelijk dat zelfs met dit soort internationale uitspraken, of als een land internationale verdragen ondertekent, ratificeert en invoert door eigen wetten en beleid te maken, dat vrouwen en ook kinderen bij geweld nog steeds aan het kortste eind trekken. Ook op Aruba.

“Als wij als bevolking niet de straat opgaan, niet van de politici eisen dat wij dit zo’n groot probleem vinden dat opgelost moet worden, dan verandert er weinig. Onze stichting is 24 jaar geleden opgericht door de mensen en voor de mensen. Niet door de overheid”, zegt Kock die zegt dat Aruba in een sociale crisis verkeert waar de jongere generaties de dupe van worden.

De Arubaanse regering heeft na de dood van de twee broertjes twee jaar geleden eindelijk erkend dat er een probleem is met huiselijk geweld (en ook andere sociale misstanden). Het is voor het eerst dat Aruba sinds de autonomie (1986) een flinke hoeveelheid overheidsgeld in een apart fonds heeft gereserveerd hiervoor.

‘Daders komen er makkelijk vanaf’

Maar de problemen zijn groot en oplossingen zullen jaren duren. Dat blijkt bijvoorbeeld al hoe de justitie-

keten met huiselijk geweld omgaat. “Vóór januari 2019 kwamen dit soort zaken bijna nooit voor de rechter. Het OM deed deze vooral af in TOM-zittingen (gesprek met de officier van justitie waarin een transactie of een strafbeschikking wordt voorgesteld red.) Daders kwamen er makkelijk vanaf en konden verdergaan. Nu is er door een decreet van de vorige procureur-generaal eindelijk iets aan het veranderen”, zegt Kock. Maar voor de zaak zover komt, moeten slachtoffers eerst verder komen bij de politie.

De stichting heeft Mark Wynn uitgenodigd, een Amerikaanse politieman die al meer dan dertig jaar politiekorpsen in de Verenigde Staten probeert te veranderen hoe ze om moeten gaan met huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen. “Ik ben hier om de Arubaanse agenten te laten zien wat wij van onze fouten hebben geleerd.”

Wat vooral indruk maakt op de Arubaanse agenten, is hoe nog steeds vooroordelen als ‘de vrouw was dronken’, ‘ze komt uit een arme familie’, ‘ze kruip zelf weer terug in bed met haar mishandelende man’ en ‘verkrachting door je echtgenoot is geen verkrachting’, ervoor zorgen dat slachtoffers niet geloofd worden door de politie. En zo daders op vrije voeten blijven en nieuwe slachtoffers kunnen maken. “Ik wist niet dat iedereen verschillend op een trauma

reageert”, reageert Lito Lacle van de Arubaanse politie over nieuwe inzichten die Wynn geeft. Hij is terughoudend over of het korps nu zijn aanpak gaat veranderen. Wynn zegt in ieder geval dat ook de Arubaanse politietschool interesse heeft om in de politieopleiding hier iets mee te doen.

Vertrouwen in de politie

Het gaat er om dat mensen weer vertrouwen krijgen in de politie, zodat die ook beter haar werk kan doen en vooral zaken kan voorkomen, zegt Wynn.

“Van al het geweld ligt de oorzaak bijna altijd in huiselijk geweld en zijn de meeste slachtoffers vrouwen. Als die niet naar de politie stappen heb je misschien wel lage statistieken, maar dat is niet de realiteit. Uit onderzoek weten we dat een op de vijf vrouwen slachtoffer is van verkrachting of een poging hiertoe. Voor Aruba betekent dat zo’n 11.000 slachtoffers. We weten ook dat een verkrachter het niet bij één keer laat.”

**Aruba is...
Beautiful!
...And Clean...**

Support:
**Fundacion
Aruba Limpi**
☎ 583-8383

Arubaanse stamceldonoren gezocht

Vervolg van pagina 1

Pagina Caribische donoren

Om stamceldonoren te werven is er naast een Surinaamse, een specifieke Caribische donoren-webpagina gemaakt waarop ze uitlegen waarom juist stamceldonoren van Caribische afkomst zo hard nodig zijn. Daarnaast staat op de pagina dat het tekort aan donoren geldt voor alle voor- en na-oorlogse etniciteiten. Op de pagina kunnen onder andere Arubanen die in Nederland wonen zich direct aanmelden als stamceldonor. Na online aanmelding krijgt de persoon in kwestie een pakketje thuis met wattenstaafjes waarmee wangslimvies kan worden afgenomen. Vervolgens wordt dit in het laboratorium gecontroleerd en wordt men geregistreerd in de databank op het type stamcel. De kans dat iemand werkelijk wordt benaderd om vervolgens stamcellen af

te staan, is heel klein. Is er wel een match, dan wordt de persoon direct gebeld. Vervolgens kunnen stamcellen worden afgegeven via het bloed of via een beenmergpunctie. De arts bepaalt in dit geval welke manier het beste is en de behandeling wordt vergoed door de verzekering. Een persoon kan meerdere keren in zijn leven als anonieme stamceldonor fungeren.

Inschrijven eilanden niet mogelijk

Tot nu toe is het nog niet mogelijk om je bij de Neder-

landse Stamceldonorbank in te schrijven, als je buiten Nederland en dus op de eilanden woont. “Bij een match zou een donor naar Nederland moeten komen. Echter, registratie bij de donorbank van Matchis in Leiden kan voor bewoners van het Caribisch gebied nu nog niet. We verwijzen dan door naar de Caribbean Bone Marrow Registry”, legt Elbertse uit. Deze laatste organisatie zet zich in om mensen die afstammen uit de regio Latijns Amerika en de Cariben te helpen aan een juiste match qua stamceldonor.

Stamcellen

Stamcellen kunnen zich blijven delen en kunnen ook verschillende functies aannemen. Matchis is specifiek op zoek naar de donatie van bloedvormende stamcellen (bloedcellen). Stamcellen zorgen onder andere voor het op peil houden van de hoeveelheid bloedcellen in het lichaam en voor de aanmaak van bloedcellen bij infectie of bloedingen. Na donatie maakt het lichaam deze binnen korte tijd weer zelf aan. Meer informatie is te vinden op www.matchis.nl/ caribische-stamceldonoren-gezocht en op www.caribbeanmarrow.org.

Kustwacht onderschept 1500 kilo drugs

ORANJESTAD — De Kustwacht Caribisch Gebied heeft in de nacht van afgelopen donderdag 28 november 1500 kilo drugs onderschept. Volgens het bericht van de Kustwacht Caribisch Gebied op Facebook zijn de vier mannen en de balen drugs aan het Korps Politie Aruba (KPA) overgedragen voor verder onderzoek. Het begon allemaal bij het Rescue and Coordination Center (RCC), dat een verdacht vaartuig detecteerde op de radar. Bij controle bleek dat het om een go-fast boot te gaan die in Arubaanse wateren voer. De mannen aan boord hadden meer dan 1500 kilo drugs bij zich. Door samenwerking van de kustwacht, het KPA en internationale ketenpartners zijn de balen met drugs onderschept.

Foto: Kustwacht Caribisch Gebied

LIQUIDATIE

Harold & Maud's Pensioenfonds NV

(in liquidatie)

In de op 25 september 2019 gehouden buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders van bovengenoemde vennootschap is besloten de bovengenoemde vennootschap te ontbinden per 1 augustus 2019 onder benoeming van mevrouw M.M. Malmberg-Brown, tot vereffenaar. Er zijn geen baten aanwezig. De rekening en verantwoording is ter kennisgeving neergelegd ten kantore van de Kamer van Koophandel en Nijverheid Aruba alsmede de vereffenaar

De vereffenaar,
M.M. Malmberg-Brown
Aruba

LIQUIDATIE

Stichting Administratiekantoor Harold & Maud's Pensioenfonds NV

(in liquidatie)

In de op 25 september 2019 gehouden buitengewone bestuursvergadering van bovengenoemde stichting is besloten de bovengenoemde Stichting te ontbinden per 1 augustus 2019 onder benoeming van mevrouw M.M. Malmberg, tot vereffenaar. Er zijn geen baten aanwezig. De rekening en verantwoording is ter kennisgeving neergelegd ten kantore van de Kamer van Koophandel en Nijverheid Aruba alsmede de vereffenaar

De vereffenaar,
M.M. Malmberg-Brown
Aruba

WE SAVE, WE CARE, WE EDUCATE!

E-mail: info@animalrightsaruba.com

Website: www.animalrightsaruba.com

Phone numbers: **593-4584**

For donation Aruba Bank, account number: 123.311.213

Hesus a bisa:

Ami ta e Resurreccion y e Bida;
Esun cu ta kere, den mi lo biba,
aunque cu e a muri.

Juan 11:25

Cu inmenso gratitud pa tur loke ela hasi pa nos y cu hopi dolor, famianan Lampe, Croes, Henriquez, Polvliet, Anaya, Eman, Van Veen, Nouel, Barbour y Raven ta participa cu a bai sosega nos Tata, Abuelo, Omo, Primo y Amigo stimá:

Juan Chabaya Lampe

miñó conoci como Padú del Caribe

* 26 april 1920 – † 28 november 2019

Casa: † Daisy Lampe-Croes
Yiu: Vivian Adeline Lampe y Victor Samuel
Nietonan: Ervin Anaya-Lampe y Amy Gootee
Sonia Anaya-Lampe y Steffen Maas
y nan tata Dr. Osvaldo Anaya
Rumannan: † Edwin Oscar (Tom) Lampe y † Alida Lampe
† Edmund Zeppenfeldt Lampe y esposa
Swa y cuña: † Herbert Sidney Croes y Ellen Croes-Raven
† Violet Polvliet-Croes y † Adrianus Polvliet
Primanan: Sheila Lampe
Mimi Lampe

Sobrino- y sobrinanan, primo- y primanan y demas famia, amigo y conocinan na Aruba, Boneiro, Corsou, Venezuela, Merca y Hulanda

Ayudantenan di cuida na cas: Gloria Paul, Oneil Romero, Lucy (Corina) Capellan, Victor Samuel

Amigonan di cas: David Cyboul, Livio Hermans

Manera famia: Belen y Dolfi Kock, Ruthy Vrieswijk

Su musiconan: Mario Middendorp, Ebby Peterson, Doedel Sophia, Papito Raphael

Oportunidad pa despedida y condolencia: Plaza Padú, diahuebs 5 di december di 6.30 pa 10.30 pm

E restonan mortal di Padú lo ta reposá na Kerki Protestant den Wilhelminastraat, diabierna 6 di december di 3 'or te 5 'or pm. Lo tene un servicio pa despues sali den auto pa Santana Protestant, den Caya Ernesto Petronia.

Despues di entiero no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Royal
Aruba
Funeral Home & Crematory

UIT BEELD – IN BEELD

Eén foto zegt meer dan duizend woorden. Het kan intrigeren, emotioneren en choqueren of voor eeuwig op je netvlies worden gebrand. De *Amigoe* zoekt wekelijks de meest indrukwekkende en mooie foto's uit die de krant om redactionele redenen niet hebben gehaald.

Paaltjesparadijs

Keer op keer berichten we in artikelen over financiële tekorten bij het Land waardoor voor veel belangrijke zaken geen budget beschikbaar is. Dat geldt blijkbaar niet voor de aankleding van deze weg vlakbij Malmok. Langs de rijstrook staat een groot aantal paaltjes, uitgevoerd in massief zwart. Voor de veiligheid? Wellicht van een bevriende paaltjesleverancier?

Foto: Gius Weltrings

Toetsen vereeuwigd

De handen van muzikant en componist 'Padu del Caribe' op het toetsenbord van de piano zijn voor het nageslacht vastgelegd in een sculptuur op het plein achter het Bestuurskantoor. De geliefde musicus overleed donderdag op 99-jarige leeftijd. Het beeldhouwwerk beeldt de drie componisten van het volkslied van Aruba uit.

Koopjesparadijs

Het was dringen bij de schappen en de Caya Betico Croes stroomde vol vanwege Black Friday. De winkels boden vele producten voor een lage prijs aan. In de Amerika is Black Friday een vrije dag, nadat de donderdag ervoor Thanksgiving is gevierd. Veel Arubanen hadden voor de gelegenheid een vrije dag genomen.

Sinterklaas-to-go

Soms ligt het nieuws letterlijk voor de deur. Vanochtend vroeg passeerde de goedheiligman de redactie van de *Amigoe*. Ditmaal niet met een boot, maar gezeten in de laadbak van een pickup. In zijn gevolg een groep van pakweg 200 kinderen, ouders en natuurlijk Pieten. Zij moesten lopen. Wel zo gezond.

DECEMBER 7TH - DECEMBER 22ND

MARKETPLACE

Winter Wonderland

FOOD - DRINKS - KIDS ENTERTAINMENT

HONEYPOT ★ ROBERT JEANDOR ★ LAS UNICAS ★ NFUZION
GRUPO DI BETICO ★ CLAUDIUS PHILIPS & OREO BAND

Christmas Market Ice Skating Court Santa Claus Daily Live Entertainment

DAILY FROM 6PM - 10PM

RENAISSANCE[®] MARKETPLACE

WIN

Amazing Prizes!

#AMIGOEBCREATIVE

ALL INCL. TRIP TO CURACAO

FREE SUBSCRIPTIONS ASUS TABLET WEEKEND STAY FOR TWO AMIGOE MERCH

2 1 3

Like Amigoe Aruba on Facebook Take a selfie with an Amigoe or AoS TAG AMIGOE AND SHARE!

1 LIKE = 1 VOTE

LIKE THE PAGE INSTANTLY?

WINNERS WILL BE ANNOUNCED DECEMBER 18, 2019

www.amigoe.com • Bilderdijkstraat 16-2 • T: 582-4333

Aruba AIRLINES RENAISSANCE[®] CURAÇAO RESORT & CASINO CARNAVAL CASINO The Mill SETAR Creating Connections AMIGOE Meer dan alleen een krant!

Onderzoek vernieuwing Main Street

‘Centrummanagement ontbrekend puzzelstuk’

ORANJESTAD — Grote vertraging bij de aanleg van de tram, ondernemers die de tijdgeest niet aanvoelen en vooral het uitblijven van een centrummanagement-organisatie zijn belangrijke oorzaken waarom de vernieuwing van Caya Betico Croes (Main Street) in Oranjestad niet het beoogde effect sorteerde. Inmiddels loopt er een nieuw initiatief om zo’n organisatie alsnog op te tuigen.

Die diagnose wordt gesteld in het onderzoek ‘The Economic and Commercial Impact of the Main Street’s Revitalization Program During the Years 2010-2018’ van Roussanne de Weever, die hiermee afstudeerde aan de bacheloropleiding Organization, Governance & Management (OGM) van de Universiteit van Aruba.

De Weever, die voor haar onderzoek met tal van ondernemers en andere betrokkenen sprak, benadrukt dat het zogeheten centrummanagement een cruciaal ontbrekend puzzelstuk is dat het verschil had kunnen maken als ‘sluitstuk’ van de vernieuwingsoperatie.

Onvoorziene veranderingen

Verder constateert ze dat de autoriteiten de plannen tijdens de uitvoeringsfase niet bijstelden toen onvoorziene veranderingen hier wel om vroegen. Dat heeft mede tot gevolg gehad dat de uitvoering langer duurde dan van te voren gecommuniceerd. Het gevolg: wantrouwen aan de kant van de ondernemers. De ondernemers gaan zelf niet vrijuit. Die maakten volgens de onderzoeker onvoldoende gebruik van de handreikingen die werden gedaan. Ook zouden ze de urgentie om zich aan de veranderende marktomstandigheden (online shopping, vraag naar ‘beleving’) aan te passen onvoldoende hebben onderkend.

Uitnodigend en authentiek

Van de beoogde economische heropleving als gevolg van de vernieuwingsoperatie is niet veel terecht gekomen. Aan de voorbereidingen kan het niet hebben gelegen. De regering riep de hulp in van de American Planning Association (APA) die een uitgebreid participatieproces op touw zette

en zorgde voor de dialoog met burgers, professionals en ondernemers.

In 2010 presenteerden de regering en de APA een ‘Urban Design Vision Plan’, dat bestond uit een herinrichting van het openbaar domein, een verkeersplan en een economisch ontwikkelingsplan. Dat laatste had tot doel de kwaliteit van bestaande winkels te verbeteren en lege panden van nieuwe functies te voorzien. APA sprak van het creëren van een ‘stedelijke ervaring’ die ‘uitnodigend en authentiek’ is.

Fiscale maatregelen

Maar het publiek bleef weg. Passagiers van de nieuw

aangelegde tram stapten niet uit bij de haltes waarmee de tram zijn doel voorbijschiet, stelt een respondent in het onderzoek. Voormalig premier Mike Eman (AVP) zou zich er tijdens een bijeenkomst over hebben beklaagd dat winkeliers amper in hun eigen panden investeerden.

Hij werd gepareerd door winkeliers zelf, die erop wezen dat ze vanwege de (vertraagde) aanleg van de tram inkomsten hadden gederfd. Ook werden speciale leningen en fiscale maatregelen toegezegd die er uiteindelijk niet kwamen, claimt een respondent in het onderzoek.

Probleem van ondernemers

Andere personen die De Weever sprak, benadrukken dat de planvorming uiteindelijk door experts gedomineerd is geweest en van werkelijke inbreng van ondernemers geen sprake was. Verfrissend is de constatering van een respondent die stelt dat het probleem van Main Street ook een probleem van de ondernemers zelf is, die hun winkel bestieren zoals ze altijd hebben gedaan. Middenstanders die niet met hun tijd meegaan zouden volgens deze respondent moeten stoppen, voordat de tijd hen dwingt te stoppen door een faillissement.

Centrummanagement

Vrijwel alle personen die De Weever sprak benadrukken dat het ontbreken van een centrummanagementorganisatie een groot gemis is. Zo’n organisatie is er ooit wel geweest. In 1996 organiseerden ondernemers zichzelf in Merchants for a better main street (‘Mambo’). Mambo was met name actief op het gebied van promotie en aankleding van de winkelstraat, vooral tijdens de decembermaand. Maar toen de werkzaamheden het normale functioneren van de winkelstraat beletten en vooral langer duurden dan voorzien, speelde Mambo nog maar weinig klaar. In 2015 werd Mambo, dat door de ondernemers zelf gefinancierd was, ontbonden. In augustus 2015 kondigden voormalig premier Mike

Eman en Infrastructuurminister Benny Sevinger in Caya Betico Croes de komst van een nieuwe Business Improvement District (BID) aan die het gat dat Mambo achterliet had moeten opvangen. Maar van daadwerkelijke implementatie is het tot op heden niet gekomen. De financiering kwam niet rond.

Stichting Beheer Centrum Oranjestad

Inmiddels is er vanuit Aruba Re-Imagined Areas (Area) een nieuwe poging geïnitieerd om onder de noemer ‘Stichting Beheer Centrum Oranjestad’ alsnog een centrummanagementorganisatie op te tuigen. Volgens Area-projectleider Eugène Wilson wordt de nieuwe centrummanagementorganisatie pas groots gelanceerd als de organisatie (en financiering) helemaal rond is. Een van de voorwaarden is dat het initiatief omarmd wordt door de ondernemers zelf. Als alles volgens plan verloopt, moet de Stichting Beheer Centrum Oranjestad in maart van start gaan.

Muskietenbestrijding is weer prioriteit

ORANJESTAD — Net zoals in de voorgaande jaren wijst de Directie Volksgezondheid weer op de gezondheidsproblemen die veroorzaakt worden door muskieten.

Het heeft de laatste weken flink geregend en dat betekent dat op verschillende plaatsen water is blijven staan. Dat zijn goede broedplaatsen voor muskieten en daarmee liggen de gevaren van dengue en chikungunya op de loer.

De Gele Koorts Muskieten Bestrijding (GKMB) controleert weer huis aan huis of er broedplaatsen voor muskieten aanwezig zijn.

Helaas komt de dienst vele broedplaatsen tegen. Op dit moment is het aantal ziektegevallen veroorzaakt door muskieten nog laag, maar het is absoluut noodzakelijk dat iedereen zijn eigen terrein controleert op plaatsen waar stilstaand water een goede broedplaats vormt. De GKMB kan niet alleen voor alle controles zorgen, maar heeft de hulp van de bevolking nodig.

Meer informatie over de muskietenbestrijding is te krijgen bij de GKMB, Directie Volksgezondheid: telefoon 522-4200. Ook op de Facebookpagina van de Directie Volksgezondheid is meer informatie te vinden.

Masterclass Societal Complexity

ORANJESTAD — De Universiteit van Aruba (UA) organiseert volgend jaar op 3 en 5 maart een masterclass over de zogenaamde Societal Complexity. Deelnemers gaan dieper in op de toenemende complexiteit van het eiland en de wereld als geheel.

Volgens de organisatie van de masterclass worden mensen met allerlei bedreigingen en nieuwe uitdagingen geconfronteerd. In de tweedaagse masterclass leren de deelnemers met de bedreigingen en uitdagingen omgaan die voortkomen uit complexe kwesties als duurzame ontwikkeling, het vinden van nieuwe economische markten, de gezondheidszorg en het onderwijs.

Inhoud

Dorien DeTombe is de leider van de masterclass. Zij richtte het Methodology of Societal Complexity-veld op en ontwikkelde de zogenaamde Compram methode (Complex Problem Handling Methodology) voor het behandelen van complexe sociale problemen. Tijdens de masterclass deelt zij haar kennis op dit gebied met directeuren, managers van particuliere organisaties, overheden en ondernemers. De deelnemers van de workshop nemen actief deel aan de workshop.

Zij kunnen hun eigen sociale problemen inbrengen die vervolgens worden behandeld in de masterclass. Deelname aan de workshop kost 650 florin.

Heeft u interesse om te adverteren?
Bel ons op telefoonnummer
582-4333 of stuur ons een email:
avisoaruba@amigoe.com

MARTIJN TRADING
ARUBA

Wij zijn op zoek naar een energieke en vooruitstrevende

Commercial Manager Healthcare

Functie omschrijving:

Ons healthcare team bestaat uit een hechte groep professionals met veel dynamiek en doorzettingsvermogen. De manager die wij zoeken geeft leiding aan dit team en is verantwoordelijk voor het totale traject van inkoop, verkoop, margebeleid, marketing alsmede voorraadbeheer en debiteuren.

Innovatie, intensieve contacten met zowel leveranciers als de lokale key-accounts zoals het ziekenhuis, AZV en zorginstellingen alsmede het verder ontwikkelen van zowel onze B2B als patiënt direct (B2P) activiteiten (onder de naam VIVA Medicare) zijn dagelijks onderdeel van deze uitdagende functie.

Je rapporteert direct aan de General Manager.

Vereisten:

- Afgeronde HBO-opleiding;
- Minimaal 3 – 5 jaar ervaring in een management functie in de medische sector;
- Goed cijfermatig inzicht;
- Commerciële ervaring en goede communicatieve eigenschappen;
- Goede beheersing van het Nederlands, Engels en Papiamentu in woord en geschrift;
- Goede computervaardigheden in MS Word, Excel en PP;
- Visie, besluitvaardigheid en initiatief;
- Team speler met een service gerichte en positieve instelling en uitstraling;
- In het bezit van rijbewijs en eigen vervoer;

Condities:

Je kunt rekenen op een goed basissalaris en uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden zoals vakantiegeld, een 13e maand, een pensioenregeling en een incentive regeling (bonus) op basis van Key Performance Indicators (KPI's).

Ben jij de manager die wij zoeken? Reageer dan vòòr 6 december 2019 per email naar martijn.aruba@martijn-trading.com t.a.v. Human Resources.

Alleen met gekwalificeerde kandidaten zal contact opgenomen worden.

Slotoptreden project ‘Wat is vrijheid’

ORANJESTAD — De eindpresentatie van project *Libertad ta...* wordt zaterdagavond om 19:30 uur gepresenteerd in Centro di Bario Brazil. Jongeren en ouderen hebben de hele maand in workshops gewerkt aan creatieve presentaties met het thema 75 jaar vrijheid; de herdenking van de Tweede Wereldoorlog waar Aruba ook een deel van de geschiedenis vormt.

Voor project *Libertad ta...* hebben jongeren samen met oudere mensen samengewerkt aan het delen van herinneringen van Aruba. Vooral de jongeren hebben veel geleerd over de geschiedenis en ook over de normen en waarden van Aruba, stelt

organisator Muchila Creativo. In verschillende workshops over bijvoorbeeld storytelling, poëzie, muziek en gesprekken met mensen op leeftijd. De voorstelling van zaterdagavond bestaat dan ook uit liederen, raps, hip-hop en storytelling.

Muzikanten van multiculturele groep Music Generations zijn naar Aruba gekomen voor het project en hebben workshops gegeven aan ouderen, scholieren van het EPB en jongeren in de gevangenissen.

Music Generations bestaat uit Paul Mayer en beatboxer Haydar Al Corky, zanger Aysegul Karaca samen met zanger en componist Lisa Roth. Zij begeleiden de jongeren tijdens hun optreden in Centro di Bario Brazil.

Inschrijven Children's & Youth Calypso & Roadmarch Contest

ORANJESTAD — Het inschrijven voor deelname aan het evenement sluit officieel op maandag 2 december. Er kan nog worden ingeschreven voor de Pre-Infantil, Infantil en de Hubenil categorieën, zo laat de organisatie weten. De kosten bedragen 5 florin.

Deelnemers voor de wedstrijd worden door de organisatie uitgenodigd voor een bijeenkomst op 2 december van zeven tot negen uur 's avonds in de Infinity Beatz Rehearsal Studio. Tijdens de bijeenkomst worden de voorbereidingen op de wedstrijd ook officieel geopend.

De commissie van de Children's & Youth Calypso & Roadmarch Contest en Stichting Arubaans Carnaval (Smac) schrijft tevreden te zijn met de tot zover ontvangen inschrijvingen. De Children's & Youth Calypso & Roadmarch Contest vindt plaats op 11 januari 2020 bij Carnival Village in San Nicolas. De verkiezingen voor de King en Queen vinden de week erna plaats.

Euro

Verlies

AMSTERDAM — De Euro-pese beurzen zijn gisteren overwegend met kleine verliezen de handel uitgegaan. Eerder op de dag leek het sentiment positiever. Op het Damrak ging de AEX-index tussentijds zelfs even door de 600-puntengrens, maar dat niveau werd niet vastgehouden. De laatste keer dat de graadmeter boven de 600 punten wist te sluiten, was op 22 mei 2001. De hoofdindex op Beursplein 5 sloot uiteindelijk 0,1 procent lager op 597,29 punten. De MidKap verloor ook 0,1 procent, tot 882,86 punten. De beurzen in Frankfurt en Parijs zakten eveneens 0,1 procent. De FTSE 100 in Londen leverde 1 procent in. De Britse hoofdstad werd opgeschud door een steek- en schietincident op de London Bridge in het centrum. De politie sprak van een terreurdaad. Bij de middelgrote fondsen in Amsterdam eindigde luchtvaartcombinatie Air France-KLM met een min van 2 procent na een adviesverlaging door Credit Suisse. Kabel- en telecombedrijf Altice Europe raakte de uitzendrechten voor de UEFA Champions League in Frankrijk kwijt en won juist 2 procent. Het bedrijf betaalde eerder honderden miljoenen euro's per jaar voor de rechten. Kenners meenden al dat Altice best zonder zou kunnen. In Frankfurt krom E.ON dik 3 procent na een handelsbericht. Het Duitse energiebedrijf is positiever gestemd over de winst die het dit jaar verwacht te halen. De euro was 1,1020 dollar waard tegen 1,1007 dollar een dag eerder. De prijs van een vat Amerikaanse olie daalde 3,9 procent tot 55,84 dollar. Brentolie werd 2,1 procent goedkoper op 62,54 dollar per vat.

Wall Street

Omlaag

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn op Black Friday in een kortere sessie met verliezen gesloten. De Dow-Jonesindex eindigde 0,4 procent lager op 28.051,41 punten. De brede S&P 500 zakte ook 0,4 procent, tot 3140,98 punten en techgraadmeter Nasdaq leverde eenzelfde percentage in, op 8665,47 punten.

Donderdag bleef Wall Street dicht in verband met Thanksgiving, terwijl de markten gisteren slechts een halve dag waren geopend. Woensdag werden de recordstanden op Wall Street nog verder aangescherpt door de hoop op een spoedig handelsakkoord tussen Washington en Peking. De tijd dringt voor de twee economische machten om tot een gedeeltelijk akkoord te komen. Op 15 december gaan nieuwe Amerikaanse heffingen op producten van Chinese makelij in.

Grote winkelbedrijven als Walmart (plus 0,3 procent), Amazon (min 1 procent) en Macy's (min 1 procent) stonden extra in de schijnwerpers vanwege Black Friday. Deze dag staat in de Verenigde Staten bekend als de start van het belangrijke feestdagenseizoen voor retailers, die tijdens deze periode alles uit de kast halen om klanten te binden.

Aan het overnamefront was er nieuws rond de distributeur van IT-apparatuur Tech Data, die een flinke koerssprong maakte. Het aandeel steeg ruim 12 procent. Investeerder Apollo Global Management heeft zijn overnamebod op het bedrijf verhoogd tot 6 miljard dollar inclusief schuld, om zo een rivaliserend bod het hoofd te bieden. Dat concurrerende bod kwam van Berkshire Hathaway, het investeringsbedrijf van Warren Buffett.

Hof steekt stokje voor sluitingen Hudson's Bay

AMSTERDAM — Hudson's Bay is volgens het gerechtshof in Amsterdam verplicht twee filialen, in Amsterdam en Breda, ook na 1 januari open te houden. Volgens gisteren gepubliceerde uitspraken had de warenhuisketen, die uit Nederland weg wil, eerder langjarige huurovereenkomsten afgesloten en kan het bedrijf daar niet zomaar onderuit.

Niet alleen de verhuurder van het vastgoed, maar ook andere winkeliers rond de panden in de Amsterdamse Kalverpassage en de Barones te Breda hebben er groot belang bij dat de winkels openblijven, oordeelt het hof. De rechters rekenen het Hudson's Bay ook aan dat de keten geen overleg heeft gevoerd met Kroonenberg, de betreffende verhuurder. De winkels zouden in ieder geval tot 31 augustus

2022 respectievelijk 2021 in bedrijf moeten blijven. De Nederlandse tak van het Canadese Hudson's Bay vroeg donderdag al uitstel van betaling aan om dezelfde uitspraken, nog vóór de juridische stukken officieel naar buiten kwamen. Het bedrijf stelde hierdoor en door de bijbehorende dwangssommen niet meer aan zijn betalingsverplichtingen te kunnen voldoen.

Kroonenberg was om de aangekondigde sluiting van de winkels eerst naar de kortedingrechter gestapt. Die stelde begin deze maand al dat Hudson's Bay de huur niet zomaar kon opzeggen. Hudson's Bay is vervolgens in beroep gegaan bij het hof. Dat de keten eind dit jaar uit Nederland gaat trekken, werd half september bekend. Het concern wilde gisteren geen commentaar geven. Volgens Tomas Steenmetser, de ad-

vocaat van Kroonenberg, ging het bij het hof specifiek om het openhouden van de winkels. Eerder zijn door het moederbedrijf in Canada al garanties getekend dat de nog jaren doorlopende huurcontracten sowieso afbetaald moeten worden, stelt hij. Of de twee filialen daadwerkelijk openblijven, valt nog te bezien. In de ogen van Steenmetser maakt het uitstel van betaling dat de keten met in totaal vijftien winkels aanvraag 'het juridisch perspectief hartstikke anders'. Zo'n surseance is vaak een voorbode van een faillissement.

De kwestie kan uitlopen op een felle juridische strijd met meerdere vastgoedeigenaren. Een woordvoerder van Wereldhave stelde in *De Telegraaf* alvast dat dit concern naar de rechter zal stappen als Hudson's Bay in december de huur niet zou betalen.

BMW gaat elektrische Mini's bouwen in China

MÜNCHEN — Autobouwer BMW gaat in China elektrische Mini's produceren. Daarvoor zet het Duitse bedrijf samen met zijn Chinese partner Great Wall Motor een fabriek op, waar op termijn zo'n 160.000 auto's per jaar van de band moeten rollen.

Samen zullen de twee zo'n 650 miljoen euro investeren in de nieuwe fabriek, die in 2022 klaar moet zijn.

BMW onthulde eerder dit jaar nog de eerste elektrische Mini in zijn fabriek in het Britse Oxford. Ook bij VDL Nedcar in het Limburgse Born worden Mini's gemaakt, maar niet de elektrische variant.

De Duitsers laten overigens al langer lokaal BMW's produceren in samenwerking met een ander Chinees bedrijf. BMW heeft elektrisch

Photo: AFP

De 2020 Mini SE Hardtop tijdens de 2019 Los Angeles Auto Show in Los Angeles, California

rijden tot speerpunt bestempeld voor de toekomst. Alle

modellen van het concern zouden op termijn in een

elektrische variant kunnen worden gemaakt.

Ahold Delhaize brengt robotsuper ook naar VS

ZAANDAM — Winkelconcern Ahold Delhaize experimenteert ook in de Verenigde Staten met een winkel zonder kassa en zonder medewerkers. Klanten moeten er eerst hun betaalpas scannen, dan kunnen ze de winkel in en de gewenste producten uit de schappen halen. Het afrekenen gebeurt automatisch.

Recent opende Albert Heijn in Nederland al zo'n robotsupermarkt. Deze hypermoderne AH to go is gevestigd in een soort container op het

plein voor Schiphol Plaza. Het gaat om een twee maanden durende proef. Aan de overzijde van de Atlantische Oceaan komt er

in januari tijdelijk een vergelijkbare kassaloze super, speciaal voor de National Retail Federation (NRF) Big Show. Dat is een meerdaags evenement dat elk jaar in New York wordt gehouden. Retail Business Services, het servicebedrijf van Ahold Delhaize USA, zal de winkel daar demonstreren. Eerder werd het concept al intern

getest in het eigen kantoor in Quincy, Massachusetts.

Of dit soort winkels later breder ingezet gaan worden, is nog niet duidelijk. Met de proeven lijkt Ahold Delhaize eenzelfde weg ingeslagen als webwinkelreus Amazon. Die kwam in de Verenigde Staten eerder al met kassaloze winkels.

Bol.com wil Black Friday vroeger in het jaar

AMSTERDAM — Koopjesfeestijn Black Friday, overgewaaid uit de Verenigde Staten, moet in Nederland naar voren worden verplaatst. Dat zegt de directeur van bol.com, Huub Vermeulen, in een interview met dagblad Trouw. Nu valt Black Friday, dat traditioneel door de Amerikanen eind november wordt gevierd, volgens hem te dicht op het sinterklaasfeest.

Dat die twee dagen zo dicht op elkaar vallen, veroorzaakt ongekende drukte bij webwinkels als bol.com, aldus Vermeulen. De oplossing is volgens hem: Black Friday moet in Nederland op een vroegere datum komen. Dan kunnen de risico's van een vertraagde bezorging van pakketjes worden vermeden. De webwinkel wordt in dat idee gesteund door branchegenoten als lootjestrekken.nl. Dit jaar begon bol.com al eerder met kortingen onder de noemer Black Friday, op 22 november. Black Friday viel dit jaar op 29 november, een dag na de Amerikaanse feestdag Thanksgiving.

ABN stopt met afgifte doorlopend krediet

AMSTERDAM — ABN Amro stopt per 9 december met het verstrekken van nieuwe doorlopende kredieten. Volgens een woordvoerder van de bank is er minder vraag naar nieuwe doorlopende kredieten en willen mensen meer aflossen om grip te houden op hun schulden.

Bij een doorlopend krediet wordt een maximum te lenen bedrag beschikbaar gesteld dat de consument kan opnemen wanneer dat nodig is. Dat hoeft niet volledig en

er wordt alleen rente betaald over het deel van het krediet dat wordt opgenomen. Volgens *Geld.nl* is ABN Amro de eerste Nederlandse grootbank die stopt met het verstrekken van nieuwe doorlopende kredieten. De financiële vergelijkings-site noemt dit 'een positieve ontwikkeling'. "Een krediet waar je je leven lang opnieuw opnames uit kunt doen, vergt voor veel mensen te veel discipline, waardoor ze het nooit helemaal aflossen en het eigenlijk een doodlopend krediet wordt", aldus Geld.nl.

‘Vertrouwen particuliere beleggers in de lift’

AMSTERDAM — Het vertrouwen van particuliere beleggers in Nederland is in november toegenomen. Volgens onderzoek van ING zijn beleggers over het algemeen ook tevreden over het afgelopen beursjaar.

De zogeheten BeleggersBarometer van de bank steeg deze maand met 9 punten ten opzichte van vorige maand. De index komt daarmee uit op 122 punten, wat vergelijkbaar is met het niveau van de eerste helft van 2019.

De stijging is vooral te danken aan de waardegroei die beleggers de afgelopen maanden hebben ervaren in

hun beleggingsportefeuille. Ook voorspellen zij dat deze groei de komende maanden zal doorzetten.

Ondanks de positieve verwachtingen, geven beleggers nog steeds de voorkeur aan beleggen in minder risicovolle sectoren. Wel hebben deze maand meer beleggers op de beurs gehandeld dan een maand eerder, waarbij een kwart meer heeft gekocht dan verkocht.

Terugkijkend op 2019 zijn veel beleggers tevreden. Zo'n 43 procent vindt zelfs dat het beursjaar beter is verlopen dan verwacht. Dat is volgens Bob Homan, hoofd van ING Investment Office, een hoog percentage.

Heeft u interesse om te adverteren?
Bel ons op telefoonnummer
582-4333 of stuur ons een email:
avisoaruba@amigoe.com

NEW YORK				AMSTERDAM			
DOW JONES	28.090,49	-0,26%	AEX	598,70	0,14%		
S&P 500 INDEX	3.148,01	-0,18%	ARCELOMITTAL	15,60	-0,03%		
NASDAQ	8.688,59	-0,19%	AEGON NV	4,09	-0,27%		
AMAZON.COM INC	1.817,97	-0,03%	KONINKLIJKE AHOL	23,48	-0,97%		
APPLE INC	267,36	-0,18%	AKZO NOBEL	87,37	-0,10%		
BAIDU INC-SP ADR	118,35	-0,97%	ASML HOLDING NV	247,75	0,73%		
BERKSHIRE HATH-B	220,21	-0,13%	DSM (KONIN)	116,60	-0,21%		
BOEING CO/THE	367,48	-0,14%	HAL TRUST	144,80	-0,28%		
CITIGROUP INC	75,36	-0,48%	HEINEKEN NV	94,20	-0,08%		
COCA-COLA CO	53,52	-0,80%	ING GROEP NV	10,45	-0,17%		
COSTCO WHOLESALE	300,58	-0,06%	KPN (KONIN) NV	2,81	-0,46%		
WALT DISNEY CO	151,48	0,00%	KONINKLIJKE PHIL	42,30	0,48%		
3D SYSTEMS CORP	8,32	-1,42%	RONDSTAD NV	52,82	-0,26%		
EBAY INC	35,77	-0,24%	ROYAL DUTCH SH-A	26,17	-0,42%		
FACEBOOK INC-A	202,92	0,46%	TOMTOM	9,59	0,45%		
GENERAL ELECTRIC	11,31	0,13%	TOTAL SA	47,83	-0,34%		
ALPHABET INC-A	1.308,34	-0,29%	UNILEVER NV	53,71	0,37%		
HP INC	19,95	0,80%	W.P. STEWART HOL	576,35	0,00%		
HOME DEPOT INC	222,00	-0,45%					
INTEL CORP	58,09	-0,72%	SCOTIA FUNDS		28-Nov		
JOHNSON&JOHNSON	138,10	0,25%	MONEY MARKET	13,5337	0,00%		
MICROSOFT CORP	152,00	-0,21%	US DOLLAR BOND	2,8172	0,09%		
PROCTER & GAMBLE	122,09	-0,07%	GLOBAL EQUITY	3,1674	0,29%		
ROYAL DUTCH-ADR	57,54	-0,46%	US EQUITY	17,7579	0,40%		
STARBUCKS CORP	85,97	0,23%	CANADIAN EQUITY	2,8126	0,41%		
TWITTER INC	30,88	-0,94%	FUNDS		28-Nov		
WALMART INC	119,84	0,91%	BGF CONT EUR FLEX	31,47	-0,13%		
EXCHANGE TRADED FUND		29-Nov	BGF FMK BOND	18,48	-0,11%		
ALERIAN MLP - AMPL	7,89	0,06%	BGF FIX INC GBL OP	14,66	-0,07%		
ISH GBL HY BD - GHYG	49,06	0,01%	BGF GBL ALLOCATION	59,65	0,07%		
ISH IBOXX HY BD - HYG	87,11	-0,03%	BGF USD CORE BOND	17,33	-0,12%		
ISH SELECT DIV - DIVY	104,04	-0,12%	BGF USD HI YIELD BND	35,02	0,11%		
ISH MSCI EMKT - EEM	42,68	-1,25%	TEMPLETON GBL BND	25,08	0,28%		
ISH MSCI PAC - EPP	46,19	-0,83%	TEMPLETON ASIAN SM	50,44	-0,06%		
ISH RUSSELL - IWV	184,50	-0,22%	CURRENCIES		29-Nov		
ISH S&P 500 - SPY	189,88	-0,14%	YEN/USD	109,5600	0,05%		
ISH EUROPE - IEV	45,45	-0,44%	EUR/USD	1,1002	-0,06%		
INVERSCO QQQ TRUS	205,67	-0,18%	CAN/USD	1,3299	0,13%		
INVERSCO DB COMMO	15,42	-1,31%	GBP/USD	1,2906	-0,05%		
SPDR S&P INT DIV-DWX	39,92	-0,40%	COMMODITIES		29-Nov		
SPDR S&P MID 400	369,06	-0,39%	OIL WTI	56,45	-2,86%		
SPDR S&P 600 SMA	70,80	-0,70%	GOLD	1457,53	0,13%		
VANGUARD REIT - VNQ	93,62	0,13%	SILVER	16,92	-0,02%		
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	54,31	-0,85%	WHEAT	532,50	1,09%		
Source Bloomberg							

A Standard Of Excellence Since 1916

MADURO & CURIEL'S BANK

Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center | Schottegatweg (oost) z/n
P.O.Box 305 | Curaçao | Tel 466 1818 | Fax 466 1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com | website: www.mcb-bank.com/pbis

CBCS-directeur Traa stapt op

WILLEMSTAD — Bob Traa, de interim-president-directeur van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS), heeft vanwege persoonlijke omstandigheden zijn ontslag ingediend. Dat meldt de Raad van Commissarissen (RvC) van de centrale bank in een persbericht. Volgens minister-president Eugene Rhuggenaath (PAR) heeft het kabinet met het aanstaande vertrek van Traa een kleine deuk opgelopen in zijn missie om het vertrouwen in de CBCS te herstellen. “Een goed functionerende RvB is urgent nodig.”

Traa heeft donderdag zijn vertrek schriftelijk meegedeeld aan de RvC, nadat hij in juni was benoemd. Volgens de RvC heeft Traa in de korte tijd dat hij de functie van president-directeur vervulde veel voor de centrale bank betekend. Zo heeft hij vanwege zijn brede kennis en ervaring meer inhoud gegeven aan de uitwerking van macro-economische vraagstukken met specifieke aandacht voor de bijzonderheden van ieder land binnen de monetaire unie. “Door zijn managementstijl wist hij collega’s van de ver-

schillende disciplines samen te brengen en te betrekken in het besluitvormingsproces. Hij wist goed om te gaan met de vele uitdagingen waar de centrale bank voor staat. Hij ging op een vriendelijke wijze en met respect met de collega’s om”, aldus de RvC die de beslissing van Traa betreurt.

Vertrouwen

Een van de doelstellingen van het kabinet-Rhuggenaath was om het vertrouwen in het CBCS als instituut te herstellen. “Dat begon bij de aanstelling van

een nieuwe RvC, vervolgens de invulling van de RvB (Raad van Bestuur, red.) en daarna de aanstelling van een president-directeur na een lange zoektocht onder leiding van de RvC. Helaas moet de RvC weer op zoek naar een president en leider van dit instituut. In die zin is dit een tegenslag. We hopen dat we binnenkort weer kunnen rekenen op een voltallige RvB waarbinnen goed met elkaar wordt samengewerkt. Teamwork binnen de directie is belangrijk om de gehele financiële sector omhoog te trekken. De uitdagingen zijn groot. Er zijn issues in de bancaire sector en in het verzekeringswezen. Toezicht houden op financiële instellingen is één van de belangrijkste taken van de CBCS”, zegt Rhuggenaath.

Open communicatie

De premier zegt dat de samenwerking met de vertrekkende president-

directeur prettig was. “We voerden veel gesprekken over de macro-economische uitdagingen en de hieraan gelieerde oplossingen. Om de structurele recessie, zoals hij het noemde, op te lossen moet je komen tot een beter investeringsklimaat en tot duurzame economische groei. Wat Traa in gang heeft gezet – open communicatie binnen de organisatie en de financiële en bancaire sector – moeten we doorzetten. Hij bracht mensen bij elkaar en maakte gebruik van de aanwezige kennis, expertise en talenten.”

Traa legt op 31 december 2019 zijn functie neer. Over zijn opvolging wordt op een later tijdstip gecommuniceerd. Financiën-minister Kenneth Gijsbertha onthoudt zich van commentaar. De CBCS-directie bestaat verder uit Leila Matroos-Lasten en José Jardim.

BPM heeft een nieuw bestuur

WILLEMSTAD — De Curaçao Business Council for Sustainable Development heeft een nieuw bestuur en bestaat nu uit: John Amarika (Selikor), Etienne Jamanika (ADC), Tim van den Brink (EcoVision), Raichel Leito (Aqualectra), Tamira LaCruz (Markstra), Rajvee Metha (Green Tree) en Willem Kemper (Metis). Elk bestuurslid vertegenwoordigt een bedrijf dat lid is van BPM.

BPM heeft op 5 december een jaarplanning-vergadering om de 2020-opzet te maken en zo bedrijven te blijven assisteren in het vergroten van hun kennis van duurzaamheid. In 2019 heeft BPM zes bedrijven gecertificeerd voor de MSS (Minimum Sustainability Standard). Deze bedrijven hebben aangetoond dat ze een duurzaam beleid hebben.

Enkele vereisten om MSS-gecertificeerd te worden, zijn: het werknemersbeleid moet aantoonbaar aan wettelijke normen voldoen; efficiënt energiegebruik; een goed afvalbeleid. Voor 2020 rekent BPM op meer certificeringen van lokale en internationale bedrijven. BPM neemt zelf ook stappen om duurzaam te handelen. Zo zijn er in 2019 meer dan 100

planten gedoneerd als bijdrage aan ons milieu, meer schaduw en meer lokaal fruit/groente. Ook wordt het gebruik van plastic en schuim vermeden (verboden) bij BPM's evenementen. In 2019 is begonnen met maandelijkse lunchbijeenkomsten waar over het onderwerp van de maand, kort en krachtig informatie wordt gedeeld die praktisch en makkelijk geïmplementeerd kan worden. Hiernaast heeft BPM nog verschillende andere activiteiten. Meer informatie is te vinden op de website bpmcuracao.com.

Kleurrijk Punda en Otrobanda

WILLEMSTAD — Donderdagavond is onder zeer grote belangstelling de kerstverlichting in Punda en Otrobanda ontstoken. Met een druk op de knop en in aanwezigheid van minister Giselle Mc William, minister Marilyn Alcalá-Wallé en Aqualectra-directeur Derrick Jonis gingen de lichten officieel aan. Het geheel werd opgeluisterd met muziek en dans tijdens Punda Vibes in de straten van de binnenstad.

Bij Klein Curaçao geschepte zeeschildpad geopereerd

WILLEMSTAD — Een ongeveer tien jaar oude zeeschildpad die bij Klein Curaçao geschept werd door een vaartuig moest deze week geopereerd worden, aldus een update van Carmabi-voorzitter en dierenarts Odette Doest. Begin deze week deed zij nog in de *Amigoe* een oproep om schildpadden niet te voeren en wees zij op de gevaren van het tam maken van de dieren. Dit aangezien ze dan makkelijker overvaren kunnen worden door een boot of seadoo, omdat ze zich geen gevaar bewust zijn. Doest over de gesteldheid van de schildpad nu: “Het is de eerste paar dagen na een operatie altijd even spannend, ofwel afwachten..”

Dit is de tweede door een vaartuig geschepte zeeschildpad binnen een maand tijd, die Doest voor de complicaties daarvan heeft moeten behandelen. De andere schildpad werd bij Caracasbaai geraakt. Doest, die twintig jaar ook op internationaal niveau als dierenarts dierenarts, alsook dierenengeneeskundige van dieren die in het wild leven, werkzaamhe-

den verricht: “De longen van zeeschildpadden zitten vlak onder het schild en bij een harde klap kan het dier longontsteking krijgen als complicatie. Maar de behandeling wordt nu voortgezet.” Doest stelt verder dat nu met de eindejaarsdrukke, vrije dagen op komst, wanneer boot- en seadoo-eigenaren vaker op het water te vinden zijn, het ook van belang is om rekening te

houden met de aanwezigheid van zeeschildpadden bij het wegvaren: “Zo is bijvoorbeeld Fuikbaai niet alleen geliefd onder de mensen die er graag naar toe varen, maar is het binnenwater ook een grote trekker voor zeeschildpadden die er volop foerageren. Ik hoop dat men dat een beetje in gedachte houdt en het wild crossen met een vaart in de binnenwateren vermijdt. Ik zeg ook niet geniet er niet van, van een dagje varen, maar houd er rekening mee dat een schildpad omhoog moet komen om lucht te happen. Zo’n schildpad krijgt soms in Fuikbaai de kans niet om weg te duiken. Verder geldt dat ook bij andere geliefde stranden, zoals bijvoorbeeld de Caracasbaai, buiten het snorkelgebied.”

RdK initieert gesprekken voor transitieperiode met PdVSA

WILLEMSTAD — Refineria di Kòrsou (RdK) directeur Marcelino ‘Chonky’ De Lannoy heeft vandaag een gesprek met PdVSA topman Manuel Quevedo in het kader van een harmonieuze transitieperiode. Dat bevestigde premier Eugene Rhuggenaath (PAR) gisteren.

“De aanleiding is tweeledig”, zei Rhuggenaath. “Ten eerste heeft de Office of Foreign Assets Control (Ofac) recentelijk een licentie afgegeven die ruimte geeft aan de Isla om de lokale crediteuren te betalen ten behoeve van de productie van brandstof voor de samenleving. De tweede aanleiding is de aanstaande overdracht.

Gezien we in gesprek zijn met een nieuwe operator moet er een overdracht plaatsvinden. Om die soepel te laten verlopen moet er met PdVSA worden samengewerkt”, aldus de premier. Heel terecht krijgt Rhuggenaath telkens de vraag wat er op 1 januari 2020 gaat gebeuren, als het contract met

PdVSA op 31 december afloopt. “Deze Ofac-licentie biedt de mogelijkheid om bij een latere start van de nieuwe operator met PdVSA in gesprek te gaan voor een transitieperiode.” PdVSA heeft aangeboden om, zolang er geen nieuwe exploitant is, de raffinaderij in bedrijf te houden. “Daar hebben we positief op gereageerd. Het moet duidelijk zijn dat we niet met de Venezolaanse staatsmaatschappij in gesprek gaan in het kader van het project Arawak. We voeren nog steeds exclusieve onderhandelingen

met Klesch voor de exploitatie en modernisering van de raffinaderij”, verduidelijkt Rhuggenaath. De Program Management Organization (PMO), die namens RdK het overnameproject trekt, zal De Lannoy niet vergezellen naar Venezuela. “Omdat ze gebonden zijn aan het exclusiviteitscontract met Klesch.” De transitieperiode, waaronder het tijdelijk exploiteren van de raffinaderij tot de komst van de nieuwe huurder, kan zes maanden duren, of zelfs langer.

18 containers, half miljoen kilo:

Meeste vuurwerkcontainers aangekomen op Curaçao

WILLEMSTAD — Ook dit jaar mogen achttien vuurwerkcontainers geïmporteerd worden, wat in gewicht bijna een half miljoen kilo aan vuurwerk is. Indien een importeur opgeslagen vuurwerk heeft, mag deze een beperkt aantal containers importeren. De meeste containers zijn inmiddels al op het eiland, aldus vuurwerkexpert Gustavo Semeleer van All Kind of Business/3D Fireworks.

“Er wordt dus ongeveer 450.000 kilo vuurwerk geïmporteerd en met wat de importeurs al opgeslagen hebben, kan ik gerust zeggen dat er dit jaar bijna 500.000 kilo mee is gemoeid.”

Curaçao heeft zes grote vuurwerkimporteurs; Goon Lee, Alivio, Double Dragon, Holiday Occasion, Heroudini en Semeleer, die bekendstaat onder 3D Fireworks. Het duurt vijf tot zes weken voordat het schip met de lading op het eiland binnenkomt. Schepen nemen vanwege veiligheid niet alles mee. Ook moeten de importeurs alle papieren regelen, alvorens de partij vuurwerk ingevoerd kan worden. Maar de meeste containers zijn inmiddels al op het eiland, aldus Semeleer, ook die van hem. Semeleer is niet alleen aan het einde van het jaar actief; hij geeft het hele jaar door vuurwerkshows. Hij steekt zelf 30 tot 40 kilo vuurwerk af bij zijn shows. Dit jaar heeft hij alleen al op 31 december twaalf shows op de planning staan.

Verder is Semeleer ook degene die bevoegd is om vuurwerk te testen en shows te keuren. Hij zit al achttien jaar in de vuurwerkwereid. Hij is Master Professional Pyrotechnic, heeft inmiddels acht diploma's behaald in China en de Verenigde Staten en is ook bevoegd om mensen op te leiden. Inmiddels heeft hij twaalf personen opgeleid, die nu ook een licentie hebben om zelfstandig vuurwerkshows te verzorgen. Het vuurwerk dat dit jaar tijdens shows wordt afgestoken of verkocht wordt, moet (zoals elk jaar) getest worden. Er is hiervoor nog geen datum geprikt, zegt Semeleer.

leer. De testdag wordt in samenwerking met DOW (Dienst Openbare Werken) voorbereid. Semeleer zit ook in een commissie, samen met de andere grootste vuurwerkimporteurs die hierboven genoemd zijn. Hij verzekert de *Amigoe* dat iedereen zich aan de regels houdt. Er wordt geen vuurwerk ingevoerd voor verkoop dat conform de lokale regels verboden is. Conform de regels die de overheid heeft opgelegd, is bij de import van vuurwerk voor het publiek alleen vuurwerk van de klasse 1.4 toegestaan, weet de *Amigoe*.

Kruithuis

Zoals het er nu naar uitziet, zal de locatie van het Kruithuis bij het industrieterrein van Brievengat voorlopig gehandhaafd blijven. Ondernemers van andere bedrijven op het industrieterrein hebben in het verleden laten weten dit niet veilig te vinden. De opslag van vuurwerk vond tot 2012 plaats op een terrein aan de Seru Loraweg tot er een zware ontploffing plaatsvond die het leven kostte aan vier personen, waaronder importeur Danny Bethancourt. Er is vooralsnog echter nog geen werk gemaakt van het vinden van een andere opslaglocatie. Althans, men heeft wel een locatie in gedachte, aldus Semeleer, maar een reactie van de overheid laat nog op zich wachten.

Diefstal

Voor wat betreft de beveiliging op het industrieterrein zegt Semeleer dat die nog niet is wat het zou moeten zijn. Er worden wel extra bewakers ingezet aan het einde van het jaar, maar Semeleer hoopt dat de overheid veel meer kan betekenen bij het bestrijden en voorkomen van diefstal. Hij haalde de inbraak aan uit zes containers van vier importeurs afgelopen september, waarbij heel veel geld aan vuurwerk werd gestolen. Dat was niet de eerste vuurwerkroof op het terrein, het is een jaarlijks terugkerend probleem.

Preventie

Tevens is vorig jaar uit veiligheidsoverwegingen besloten dat op de plek waar het Kruithuis nu is gevestigd maximaal plaats is voor 21 containers, om risico's – in het geval van een incident – te beperken, waardoor het aantal containers dat geïmporteerd mag worden beperkt is tot achttien. De overheid moet toezien op de import van vuurwerk, de regulering van de verkoop en de veiligheid. In de Commissie Vuurwerk zitten vertegenwoordigers van de ministeries van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) en Justitie, van Openbare Werken, de brandweer, het politiekorps, de Milieudienst, Juridische Zaken, de Rampenbestrijding, de havenmeester en de Inspectie Accijnzen.

Vredespijp

Van der Valk wil toch praten over aanleg beweegbare brug Laguna Marina

KRALENDIJK — De directie van het Plaza Beach Resort Bonaire, het Caribische pareltje van het Van der Valk-concern, heeft weliswaar van de rechter een voorlopige toestemming gekregen om een vaste brug te slaan over de vaargeul die de achterliggende Laguna Marina ontsluit, maar blijkt nu toch bereid om over een oplossing na te denken met gedupeerde bootbezitters.

Hoteleigenaar Vincent van der Valk verklaarde zich eerder deze week bereid om met belanghebbenden om tafel te zitten voor overleg. Eerder had de ondernemer nog laten weten dat hij absoluut geen boodschap had aan de zorgen van booteigenaren van wie het vaartuig niet onder de brug past en er al evenmin voor voelde met hen langdurig te onderhandelen. Een ontmoeting twee maanden geleden tussen Van der Valk en omwonenden van de Laguna Marina verliep vrij desastreus waarbij de hotelmagenaar zich beperkte tot het toelichten van zijn voornemens zonder daarbij oog te hebben voor de belangen van anderen.

Er staat veel op het spel. Van der Valk investeert ongeveer 40 miljoen dollar in de renovatie en uitbreiding van het resort op Bonaire. Hierbij staat de herontwikkeling van het zogeheten ‘villa-eilandje’ centraal. Hier laat het resort met

geleend geld een nieuw appartementencomplex neerzetten dat eind volgend jaar, conform afspraken met de geldschietters, voor 70 procent moet zijn opgeleverd. Van der Valk wil het villa-eilandje met een vaste brug aansluiting geven aan het hoofdeiland waar het hotel met al zijn voorzieningen staat.

De rechter oordeelde dat de economische belangen van het resort zwaarder wegen dan die van de huis- en booteigenaren aan de Laguna Marina. Van der Valk toonde zich tevreden met de uitspraak in het kort geding en liet weten toch geen principiële bezwaren te hebben tegen het plaatsen van een ophaalbrug. Wel wees de hoteleigenaar erop dat zo’n constructie ‘beduidend’ duurder is en hij van de belanghebbenden verwacht dat zij hieraan meebetalen. Eerder stond het resort op het standpunt dat de volledige kosten van een beweegbare brug zouden

moeten worden gedragen door de mensen en bedrijven die de vaargeul open willen houden.

De gedupeerden beraden zich ondertussen over het aanbod van Van der Valk. Zeker twee van de zeventien vastgoedinvesteerdere en ondernemers die de plaatsing van de brug middels een kort geding wilden voorkomen, zijn vastberaden om een bodemprocedure te beginnen. Zij vinden dat de kortgedingrechter te gemakkelijk voorbij is gegaan aan de notarieel vastgelegde voorwaarden die zijn verbonden aan het recht van opstal dat Plaza Beach in 1995 verkreeg en die onder meer bepalen dat de vaargeul ruim zes meter breed moet zijn zonder hoogtebeperking. De akte stelt voorts dat het scheepvaartverkeer op geen enkele manier mag worden belemmerd.

Investeerdere met woningen en bedrijven aan de Laguna Marina becijferden dat zij de waarde van hun vastgoed met mogelijk 50 miljoen dollar zullen zien dalen omdat hun privésteigers en aanmeerplekken niet langer bereikbaar zijn voor jachten van enige omvang.

‘Europa en Amerika zijn prima gedekt, we missen vluchten naar Zuid-Amerika’

Ter ere van het twintigjarig bestaan zijn de medewerkers van het reisbureau vijf dagen naar Nederland geweest.

KRALENDIJK — Het is in de loop der jaren een komen en gaan geweest van vliegverbindingen tussen Bonaire en andere delen van de wereld. Natasja Statie-Gerharts heeft ze bijna allemaal voorbij zien komen. Twintig jaar geleden nam ze het recht over van haar vader om een reisbureau te starten. Volgende week bestaat haar reisbureau Bonaire Travel twee decennia. Toch had het heel anders kunnen lopen: “We zijn in het verleden bijna kopje onder gegaan.”

door Robert Pastoor

Achteroverleunen doet ze niet, maar haar bedrijf is nu wel in het juiste vaarwater gekomen. Dat was aan het begin van deze eeuw wel anders. Het boeken van een reis werd op dat moment stukken makkelijker voor de consument. Die hoefde zijn huis niet meer uit om een weekje Gran Canaria of Colombia te boeken. Dat kon namelijk vanaf toen met enkele muisklikken online geregeld worden. De opkomst van online boeken was een flinke klap voor Staties bedrijf. “We gingen daardoor van vier personeelsleden naar twee. We hebben twee jaar lang met z’n tweeën gedraaid. Dat was echt heel zwaar hoor.” Inmiddels bestaat het team weer uit vijf personeelsleden. “En we zijn allemaal vriendinnen van elkaar, echt heel gezellig”, zegt de eigenaresse vol trots. Vlak voor de opkomst van het

fenomeen online booking had de reiswereld al een andere klap te verduren gekregen. Luchtvaartmaatschappijen schaften rond 1999 de commissie op tickets af. Daardoor kreeg ook Statie geen extra geldbedrag meer per verkochte ticket. “Vanaf dat moment zijn we ons al gaan onderscheiden in service”, laat ze weten. Tot op de dag van vandaag moet een reisbureau het hebben van zijn service. Het online kopen van een ticket of het boeken van een complete reis heeft alleen maar een grotere digitale vlucht gekregen. Service is dus het sleutelwoord voor Statie. Ze verkoopt liever geen ‘nee’ aan haar klanten, maar dat moet ze toch vaker doen dan haar lief is. Met name wat betreft de vliegreizen tussen de eilanden. “Er is zeker nog ruimte voor extra vluchten. Helemaal tussen de ABC-eilanden en St. Maarten, vanaf waar je namelijk goede aan-

sluitende vluchten kunt krijgen. Wij moesten laatst mensen naar St. Maarten vliegen, maar het lukte gewoon niet. Dat is wel erg vervelend.” Het is eigenlijk geen toeval dat Statie in de reiswereld terecht is gekomen. Als telg van de familie Gerharts heeft ze aan de keukentafel in haar ouderlijk huis al veel te doen gehad met luchtvaart en dan vooral met luchtvaartmaatschappij KLM. Haar opa introduceerde de KLM op het eiland; de straat Kaya L.D. Gerharts in het centrum van Kralendijk is naar hem vernoemd. Haar vader nam het stokje over als vluchtafhandelaar en haar broer Larry Gerharts doet dat nog altijd. Statie heeft veel zien veranderen, niet alleen op het gebied van online boeken, maar ook het reisgedrag van de mensen is veranderd. “Bonairianen zijn ook veel meer gaan reizen. Het reizen is op zich ook duurder geworden. Als je naar de Bovenwindse Eilanden wilt, betaal je al snel 700 dollar. Voor dat bedrag kan je ook naar Nederland. Ik begrijp dat een luchtvaartmaatschappij veel kosten maakt, maar het is wel echt duur hoor.” In goedkopere tijden was er ook nog de Antilliaanse Lucht-

vaart Maatschappij (ALM). Dit bedrijf is op de fles gegaan, wat Statie nog altijd als een verlies voor de reiswereld van Bonaire ervaart. Met name omdat daarmee ook vele rechtstreekse verbindingen verloren zijn gegaan. “Ze vlogen bijvoorbeeld rechtstreeks naar Jamaica. Tegenwoordig heb je soms een route naar Zuid-Amerika die via Amsterdam gaat. Dat is natuurlijk vreemd, wij zitten veel dichterbij.” Ze mist dan ook een goede verbinding met Zuid-Amerika. “Amerika hebben we vanaf hier prima gedekt en Europa is ook in orde, maar helaas hebben we geen rechtstreekse vluchten naar Zuid-Amerika. De vraag daarnaar is echt groot. De verbazing is dan ook vaak groot, wanneer mensen horen dat ze via Curaçao naar Zuid-Amerika moeten reizen; Curaçao is namelijk een hub.” Hoewel er dus zeker zaken voor verbetering vatbaar zijn, vindt Statie het werken in de reiswereld nog altijd leuk. Grote veranderingen in haar business ziet ze, voorsnag, niet aankomen. “Ze lijken voorlopig niet te komen, het is rustig. Wij onderscheiden ons door onze service. Het gaat goed, maar daar werken we ook hard voor, hoor”, zegt ze tot besluit.

Aruba is Beautiful!
...And Clean...

Support:
Fundacion Aruba Limpi ☎ **583-8383**

Turtug Aruba

(sporen van) een
zeeschildpad gezien?
Bel TURTLE HOTLINE :
592 93 93

Bonairecursief

5 december

Pink
Sint zit in gedachten omdat hij niet goed kan lezen
Daarom laat hij zich het Papiamentu voorlezen
Hij camoufleert dit met een flinke spagaat
Maar tot zijn spijt valt het niet goed in de maat
Hij breekt zijn pink
En Piet legt meteen de link
Ach, zegt een kindje, u moet zich niet schamen mijn Sint
Want door jullie aanwezigheid ben ik toch al verblind
Met een brok in de keel gooit Sint zijn tabberd af
Strekt beide armen uit en roept, kom gauw hier mijn kind

Glenda Groeneveldt

Behoorlijk bestuur
Cadeautjes krijgen vindt iedereen geweldig en leuk
Ook al is het nietszeggende of onbelangrijke meuk
Maar het wordt anders als het gaat om concrete zaken
En we over wensen en verlangens horen die mensen raken
Financiën, infrastructuur, milieu, armoe, behoorlijk bestuur
En het behoud van onze eigen unieke natuur en cultuur
Dan staat Sint een beetje met de handen in het haar
Hoe krijgen hij en zijn Pieten dit nu weer voor elkaar?
Na het nalezen van alle uitgaven van de Sinterklaasboeken
Besluit Sint dat jullie dit maar eens zelf moeten uitzoeken

Joseph

Kerstaffaire
Met wild geraas landt Sint op Bonaire
Niet wetend van de al heersende Kerstaffaire
Met Pieterbaas kijkt hij vol ongeloof naar de versierde rotondes
Staat daar met een mond vol witte tanden dus
Klimt op Amerigo en geeft hem de sporen
Ik ga, tabee, trek mij terug op de Azoren

Karin Gillissen

Eenmaal per jaar
Kinderen op Bonaire
Krijgen van Sinterklaas nooit op hun derrièr
Ook geen lel om de oren
Want Sinterklaas wil dat niet horen
Kinderen moeten groeien
En tot mooie mensen opbloeien
Daarom komt hij eenmaal per jaar
Van Spanje naar daar
Om te controleren
Of het goed gaat met de kleine dames en heren

Trudi Bijsterbosch-Janson

Een peen voor het paard
Hallo Sinterklaars,
Gooi die cadeaus maar in mijn laars.
Oh nee die heb ik niet
Geef maar door aan Zwarte Piet:
Gooi de pakjes in mijn slipper,
Dat klinkt ook heel wat hipper.
Kachel en schoorsteen heb ik niet,
Kom maar binnen door de voordeur die ik openliet.
Een peen voor het paard kan er nog wel vanaf,
Die ligt dan daar bij de waterkaraf.
Want dorst zullen jullie hebben na je rit,
De warmte hier vraagt heel wat pit.

Justine Verschoor

dag sinterklaasje, daa-aag daa-aag
boot stoomt door golf van biskaja, windkracht 9
pieten onder roet brakend aan de reling
goedheiligman in ziekenboeg
lange lage streep aan grauwe horizon: holland
eindelijk
burgemeester, televisie, welkom lieve sint
surprises, strooigoed en geschenken
vorstelijk vergevend en vrijgevig
6 december, de kade verlaten
een ongezien vertrek, een jaar voorbij

Peter Bijsterbosch

Van Malmok tot Willemstoren inspireert Bonaire tot opvallende bespiegelingen over mens, dier en landschap. Soms ontroerend, ingetogen dan wel uitbundig, vaak met een glimlach. De verwondering regeert bij deze getuigenissen over een bescheiden eiland in een zee vol zegingskracht. Uw reactie is welkom via bonaire.cursief@gmail.com

Vierdaags bezoek Human Rights Institute aan Saba

THE BOTTOM — De voorzitter van het College voor de Rechten van de Mens, Adriana van Dooijeweert, kwam afgelopen zaterdag op Saba aan voor een vierdaags bezoek. Op het programma stonden vergaderingen met lokale autoriteiten en organisaties om mensenrechtengerelateerde onderwerpen te bespreken “Wij zijn ook uw mensenrechteninstituut”, zei ze.

Onder begeleiding van beleidsadviseur Vlada Burmistrova had Van Dooijeweert vergaderingen met gezaghebber Jonathan Johnson en gedeputeerde Tim Muller, de Eilandsraad, de politie van Saba, de afdeling voor gemeenschapsontwikkeling van het Openbaar Lichaam Saba en verschillende lokale organisaties. Van Dooijeweert bezocht tevens het huis voor ouderen in The Bottom. Ze zei dat de zorg voor ouderen in het verpleeghuis, afgezien van het feit dat het gebouw verouderd en te klein is, in orde was. Van Dooijeweert was aanwezig op het ‘Black and Blue’-evenement van Saba’s Huiselijk Geweld Platform op maandag, waar ze sprak over huiselijk geweld in relatie tot mensenrechten, het belang van bewustwording en de onderrapportage van huiselijk geweld, waardoor vele gevallen niet vervolgd worden. Het Human Rights Institute zal in zijn Strategisch Plan 2020-2024 aandacht besteden aan geweld tegen meisjes en vrouwen. Van Dooijeweert bezocht Saba

twee jaar geleden ook. “Als ik het vergelijk met twee jaar geleden, dan zie ik overal verbeteringen. Ik zie veel enthousiasme om samen te werken aan verdere verbeteringen”, zei ze.

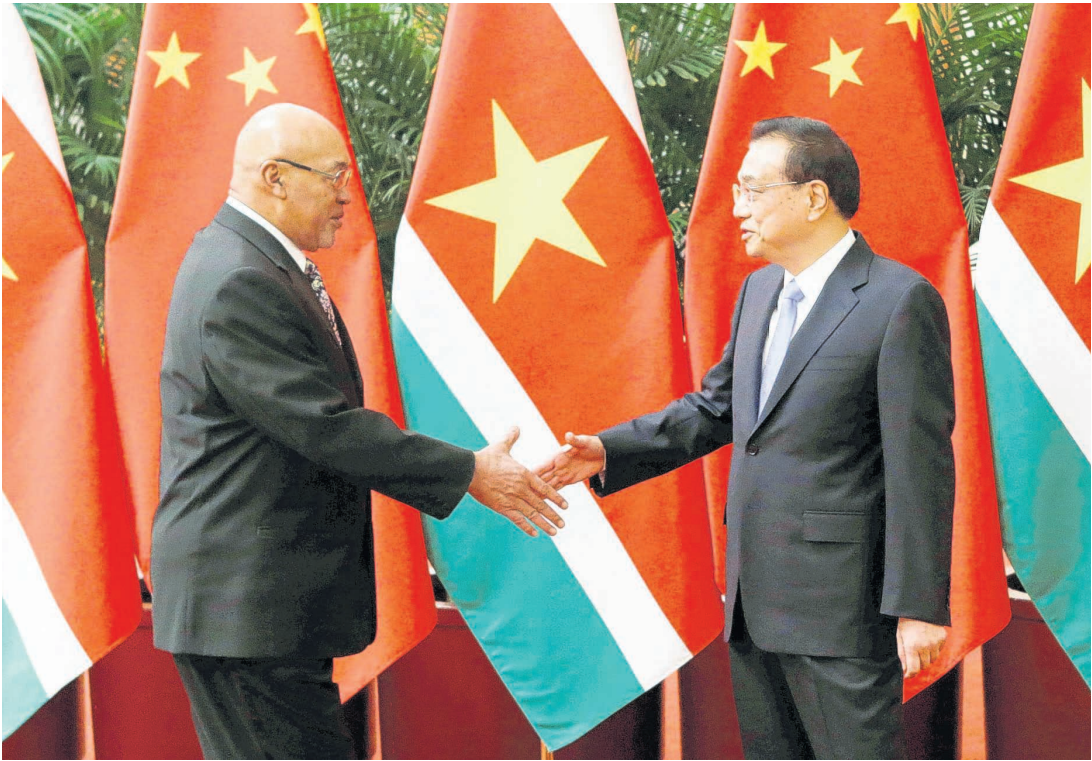
Ze zei dat het haar opviel dat vooral lokale niet-gouvernementele organisaties (ngo’s) sterk afhankelijk zijn van incidentele fondsen uit Nederland. In plaats van structureel fondsen te ontvangen, moeten deze organisaties werken met projectfondsen, wat niet bevorderlijk is voor de continuïteit. “Veel mensen in Nederland die met het Caribisch Nederland-dossier werken, realiseren zich onvoldoende de lokale omstandigheden en hoe sterk deze verschillen van Nederland. Ze realiseren zich vaak niet de grote beperkingen van een kleine gemeenschap en welke impact dit heeft op de mensen die hier wonen.”

Armoede op Bonaire, St. Eustatius en Saba is een belangrijke kwestie voor het Nederlands Instituut voor de Rechten van de Mens. “De hoge kosten van levensonderhoud, het feit

dat een groot deel van de bevolking nauwelijks rond kan komen, het tekort aan sociale woningen – dit is volkomen onaanvaardbaar vanuit het beginsel van gelijke behandeling. Mensen op de eilanden hebben dezelfde mensenrechten als in Nederland. Minister Raymond Knops is serieus van plan om verbeteringen door te voeren op de eilanden. Hij wil verder gaan over dit onderwerp, maar er is bredere politieke steun nodig”, aldus Van Dooijeweert.

Het instituut heeft een breed mensenrechtenmandaat en is sinds de oprichting in 2012 ook het erken- de mensenrechteninstituut voor Caribisch Nederland. Ondanks het beperkte budget probeert het instituut zoveel mogelijk aandacht te besteden aan de eilanden. Van Dooijeweert legde uit dat haar organisatie graag zou willen dat de gelijke behandelingswetgeving wordt toegepast in Caribisch Nederland. Deze wet verbiedt discriminatie op grond van godsdienst, ras en geslacht, streeft naar gelijke beloning en verbiedt werkgevers om een zwangere werknemer te discrimineren. “Gelijke rechten moeten ook gelden voor de eilanden. Ik noem altijd de eilanden in al mijn toespraken. Ik doe altijd mijn best om te voorkomen dat in Nederland dit deel van het Koninkrijk verge- ten wordt.”

Bouterse keert morgen terug naar Suriname

Bouterse (l) was deze week op staatsbezoek in China en keert morgen terug naar Suriname.

PARAMARIBO — De Surinaamse president Desi Bouterse, die gisteren is veroordeeld tot twintig jaar cel voor zijn betrokkenheid bij de moord op vijftien politieke tegenstanders op 8 december 1982, keert morgen na zijn staatsbezoek aan China terug naar Suriname.

Zijn vrouw heeft dat bekendgemaakt in een boodschap aan Bouterse's partijgenoten van de NDP. NDP-ondervoorzitter Ramon Abrahams zegt tegen de Surinaamse krant *De Ware Tijd* dat zijn partij voorbereidingen treft om de president morgenochtend op grootse wijze te onthalen op luchthaven Zanderij. "Wij gaan onze voorzitter een daverend welkom geven", aldus Abrahams. Het Openbaar Ministerie had twintig jaar celstraf geëist tegen de inmiddels 74-jarige Bouterse, de hoofdverdachte in het strafproces. Hij was destijds de leider van het militaire bewind.

Keiko Fujimori vrijgelaten uit Peruaanse cel

LIMA — De Peruaanse oppositieleider Keiko Fujimori is vannacht vrijgelaten. Fujimori (44) werd in oktober vorig jaar voor 36 maanden vastgezet in afwachting van haar proces rond een corruptiezaak in verband met de Braziliaanse bouwgi-gigant Odebrecht.

Aanklagers zeiden dat ze een criminele organisatie leidde en miljoenen dollars ontving van Odebrecht tijdens haar verkiezingscampagne in 2011. Fujimori ontkent de beschuldigingen. Het Peruaanse constitution-

Nabestaanden stelden na de bekendmaking van het vonnis dat ze niet anders hadden verwacht. De krijgsraad heeft gistermiddag en -avond nog zes militairen veroordeeld voor hun betrokkenheid bij de decembermoorden. Benny Bronenstein, Ernst Gefferie en Iwan Dijksteel kregen elk vijftien jaar cel opgelegd, terwijl Stephanus Dendoe, Kenneth Kempes en Lucien Lewis tien jaar kregen. Net als bij hoofdverdachte Bouterse, die twintig jaar

cel heeft gekregen, is geen gevangenneming gelast. Het Openbaar Ministerie had tegen allen twintig jaar cel geëist. De overige verdachten zijn vrijgesproken door de krijgsraad. In het jarenlang lopende proces waren er 25 verdachten. Tegen negen van hen, onder wie Bouterse, werd twintig jaar cel geëist. Voor negen andere verdachten werd vrijspraak gevraagd. Zes van de verdachten zijn inmiddels overleden. Alle verdachten hebben ontkend dat zij de moorden hebben gepleegd. Het vooronderzoek in de zaak begon in 2000 en het strafproces in 2007. Het proces werd enkele keren onderbroken, onder meer omdat het Surinaamse parlement in 2012 een omstre-den amnestiewet aannam, waardoor verdachten van de decembermoorden niet konden worden bestraft. In 2015 bepaalde het Surinaamse hof van justitie dat het OM de verdachten als-nog kon vervolgen, ondanks de amnestiewet. Medio 2017 kwam de aanklager met een maximale strafeis van twintig jaar tegen Bouterse. Die zou aanwezig zijn geweest op Fort Zeelandia, waar de slachtoffers zijn gemarteld en gedood. Het OM gaf destijds aan dat het geen bewijs had dat Bouterse zelf had geschoten.

Ambassadeur VS hamert op meer geld voor NAVO

BARNEVELD — De Amerikaanse ambassadeur in Nederland, Pete Hoekstra, heeft erop gehamerd dat de Nederlandse regering meer moet bijdragen aan de NAVO. "Julie moeten meer betalen", aldus de topdiplomaat op het partijcongres van het Forum voor Democratie (FVD) in Barneveld.

Hoekstra benadrukte opnieuw de wens van de Amerikaanse regering om de lasten van de NAVO eerlijker te verdelen. De oproep komt enkele dagen voor een NAVO-top in Londen, waar de financiering van de al-

liantie op de agenda staat. Volgens Hoekstra is het niet de kwestie of de NAVO 'her-sendoed' is, zoals de Franse president Emmanuel Macron onlangs stelde. Volgens hem gaat het om de vraag wat te doen om de 'belang-

rijkste veiligheidsalliantie' levend en levendig te houden.

De ambassadeur verklaarde zijn aanwezigheid op het FVD-congres simpelweg omdat hij ervoor werd uitgenodigd. FVD-leider Thierry Baudet verzekerde dat zijn partij de defensie-uitgaven wil verhogen tot de door de NAVO gewenste bijdrage van 2 procent van het nationaal inkomen.

Facebook past bericht aan na kritiek Singapore

SINGAPORE — Facebook heeft een kritisch bericht van een gebruiker aangepast op aandringen van Singapore, meldten verschillende media. Alex Tan Zhi Xiang had geschreven dat Singapore sjoemelt met stemmen bij verkiezingen en dat een klokkenluider is opgepakt. Dat bericht is nepnieuws,

vinden de autoriteiten. Facebook laat vandaag aan de BBC weten dat er een 'rectificatie' is geplaatst van een post 'die volgens de regering van Singapore valse informatie bevat'. Wat er precies is aangepast, is niet bekendgemaakt. Alex Tan Zhi Xiang beheert de Facebookpagina States

Times Review. Vorige week had hij daar over Singapore geschreven. Hij kreeg een opdracht van de regering van de stadstaat om het bericht aan te passen, maar dat weigerde hij. Tan zegt dat hij niet in Singapore woont en Australisch staatsburger is. Daarom stapte Singapore naar Facebook zelf.

Slachtoffers steekpartij 1 jongen en 2 meisjes

Rechercheurs onderzoeken de plaats delict op de Grote Markstraat in Den Haag.

DEN HAAG — De drie tieners die gisteravond op straat in Den Haag werden neergestoken, zijn een jongen van dertien uit Den Haag, een meisje van vijftien uit Alphen aan den Rijn en een vijftienjarig meisje uit Leiderdorp. Ze kenden elkaar niet, aldus de politie.

De man die wordt verdacht van het neersteken van de drie tieners, is nog niet gevonden. Er is de hele nacht naar hem gezocht. Op de

Grote Marktstraat stak hij gisteravond zomaar op de jongeren in en ging er daarna vandoor. Door Black Friday was het extra druk

met koopjesjagers. De drie slachtoffers werden in het ziekenhuis behandeld en konden aan het eind van de avond weer naar huis. Een signalement dat van de verdachte werd gegeven, werd in de loop van de avond weer ingetrokken nadat nieuwe informatie was binnengekomen.

Pyongyang noemt Abe 'domste man ooit'

PYONGYANG — Noord-Korea heeft hard uitgehaald naar de Japanse premier Abe vanwege zijn kritiek op de Noord-Koreaanse raketlanceringen donderdag. Pyongyang noemt Abe in een statement vandaag 'de domste man ooit', een 'imbeciel' en een 'politieke dwerg', zo meldt de BBC.

De Noord-Koreaanse projectielen kwamen terecht in de Japanse Zee. Volgens Japan ging het om twee ballistische raketten, maar Noord-Korea zegt dat er werd getest met

een supergrote lanceerinrichting. Pyongyang zegt dat Abe het verschil niet weet tussen die twee. In het statement, dat werd gepubliceerd door het staatspersbureau, staat dat Japan 'in de toekomst nog wel eens zal zien wat een ballistische raket is'. Het was de dertiende keer dit jaar dat

het stalinistisch geregeerde Noord-Korea een lanceerproef deed met een of meer raketten. De vorige keer was 31 oktober. Het overleg van Noord-Korea met de Verenigde Staten over het stopzetten van het Noord-Koreaanse kernwapenprogramma is onder-tussen volkomen vastgelopen.

Bolivia wil Morales voor Internationaal Hof

LA PAZ — De Boliviaanse interim-regering gaat een zaak indienen bij het Internationaal Gerechtshof in Den Haag tegen voormalig president Evo Morales vanwege 'misdad en tegen de mensheid'. Dat heeft de minister van Binnenlandse Zaken Arturo Murillo gisteren bekendgemaakt.

De regering zal de zaak 'binnen een aantal dagen' indie-nen, zo vertelde Murillo aan een Boliviaans radiostation.

De minister heeft vorige week een strafrechtelijke klacht ingediend tegen Morales vanwege opruiing en terrorisme, nadat het voormalige staatshoofd zijn aanhangers zou hebben opgeroepen steden te blokkeren en de brandstof- en voedsel-

voorzieningen af te sluiten. De oud-president beschuldigt de interim-regering van 'genocide' omdat er na de verkiezingen 32 mensen, waarvan de meeste aanhangers van Morales waren, zijn omgekomen. Aan het bewind van Morales, die sinds 2006

president was, kwam enkele weken geleden abrupt een einde. Hij kondigde zijn vertrek aan en vluchtte naar Mexico. Zijn positie was onhoudbaar geworden doordat grote onrust was ontstaan over vermeend gesjoemel tijdens de verkiezingen.

Jongen en mannen opgepakt voor diefstal op A58

WOUW — De politie heeft vanmorgen met getrokken vuurwapen een zeventienjarige jongen en drie mannen van twintig uit Nijmegen in een gestolen auto aangehouden op parkeerplaats Wouwe Tol op de A58, nabij Wouw in Noord-Brabant.

Ze worden ervan verdacht onder bedreiging van wapens de wagen te hebben gestolen. De politie vertient de overval rond 04.30 uur in Hoogerheide heeft plaatsgevonden. Bij de aanhouding zijn geen wapens gevonden. De politie zegt in het belang van het onderzoek verder geen informatie te kunnen geven.

Alle slachtoffers Brits truckdrama in Vietnam

HANOI — De stoffelijke overschotten van alle slachtoffers van het vrachtwagendrama in Groot-Brittannië zijn vanuit Londen teruggevlogen naar Vietnam. Bij het drama kwamen vorige maand in totaal 39 Vietnamesezen om het leven.

De lichamen van 23 slachtoffers zijn vanmorgen aangekomen op de luchthaven in Hanoi. Eerder deze week zijn al zestien stoffelijke overschotten naar het Azi-

atische land overgebracht. Nabestaanden hebben weken moeten wachten op de lichamen, die waren aange-troffen in de koelcontainer van een vrachtwagen. Om de kosten van de repatriëring te kunnen betalen, konden ze leningen afsluiten bij de overheid. Het terugvliegen van een stoffelijk overschot kost omgerekend ongeveer 2600 euro. De politie in Vietnam heeft tien mensen gearresteerd in verband met het vrachtwagendrama.

Betogers terug in centrum Hongkong

HONGKONG — Betogers zijn teruggekeerd naar het centrum van Hongkong. Honderden mensen, onder wie veel scholieren en ouderen, zijn bijeengekomen om te protesteren tegen de invloed van Peking en tegen het in hun ogen buitensporige optreden van de oproerpolitie. De krachten die Hongkong democratischer willen maken en de invloed van Peking willen terugdringen, hebben afgelopen zondag een grote overwinning behaald in de plaatselijke verkiezingen voor een soort

gemeenteraden in de autonome stadstaat. De stembusgang zorgde voor een periode van rust na maanden van vaak uit de hand lopende protesten. De politie heeft naar eigen zeggen bijna 5900 mensen gearresteerd sinds de protesten in juni zijn begonnen. Het Burgerlijke Mensenrecht-front (CHRF) dat in juni aan de wieg stond van het massale protest tegen de groeiende invloed van de Volksrepubliek, heeft een grote betoging aangekondigd voor 8 december.

Politie zoekt geen mededaders aanslag Londen

LONDEN — De Britse politie zoekt naar eigen zeggen geen medeplichtigen of andere daders meer in het onderzoek naar de terroristische steekpartij gisteren in het centrum van Londen. De 28-jarige extremist Usman Khan uit Stoke-on-Trent stak op de London Bridge een man en een vrouw dood en verwondde drie andere voorbijgangers. Khan werd door de politie doodgeschoten.

Usman Khan was sinds eind 2018 op vrije voeten, zij het met een enkelband. Een staatssecretaris zei vandaag in Engelse media dat de voorwaarden voor vervroegde vrijlating zullen worden heroverwogen. Premier Boris Johnson vindt dat men-

Bloemen op de plek waar gisteren de steekpartij op de London Bridge plaatsvond.

sen die zijn veroordeeld voor terrorisme niet vervroegd vrij zouden moeten komen. "Er zijn een aantal bewijzen die laten zien dat het niet

werkt. Dat geldt ook voor deze zaak", zei Johnson, die vandaag een bezoek bracht aan de London Bridge. Khan kreeg in 2012 een ge-

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	Maria	585-8145
Brandweer	911	Noord	586-4606
Politie O'stad	102	Oduber	582-1780
Politie San Nicolaas	104	Paradera	588-6638
Politie St.Cruz	105	San Lucas	584-5119
Politie Noord	107	San Nicolaas	584-8186
Tipline Politie	11141	Santa Anna	586-8181
Ziekenhuis	527-4000	Santa Cruz	585-8028
Dierenarts	585-0400	Seroe Preto	584-4833
Elmar centraal	523-7100	Trupiaal	583-8560
Elmar storing	523-7147		
WEB Aruba	525-4600	— Mortuariums —	
SETAR	582-2116	Ad Patres	584-2299
Taxi (TAS)	587-5900	Aurora	588-6699
Taxi (ATT&T)	582-2010	Olive Tree	
Taxi (PTS)	588-0035	San Nicolaas	584-8888
Taxi (Diamond)	587-2300	Olive Tree	
Kankerbestrijding	582-0412	Oranjestad	582-0000
Stichting SAMBA	582-0903		
		— Stichtingen —	
—Oranjestad—		Fundacion Anti-Droga Aruba	
Ambulance	582-1234	(FADA)	583-2999
BGD Oranjestad	527-2782	Fundacion Respetami	582-4433
Veterinaire Kliniek	582-1720	Zwanger? Fundacion	
Animal Shelter	582-1623	CIZKA	583-0331
		Fundacion Diabetico	593-0507
— San Nicolaas—		Arubano	593-4928
Ambulance	584-5050	Twelve Step Meeting	
Centro Medico	523-8833	AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
BGD San Nicolaas	527-2782	Fundacion Amor Pa	568-4739
Serlimar	584-5080	Prohimo	564-8849
		NA Acceptance Group	565-7500
— Botica —		Fundacion Centro	
4 Centro Medico	584-5794	Ecológico Aruba	562-8984
Aloë	584-4606	Bureau Sostenemi Misbruik	
Central	585-1965	en mishandeling tegen	
Dakota	588-7364	minderjarigen	588-1010
Del Pueblo	582-1253	Fundacion C.V.A. voorkomen	
Eagle	587-9011	en zorg voor stroke	567-7004
Kibrahacha	583-4908		

Het weer

ZATERDAG			
30 NOVEMBER 2019			
Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 13 en 20 km/u.			
Max Temp. 30°	Voelt Als 35°	Wind 13 km/u	Precipitatie 25%
Zonsopgang 06:45	Zonsondergang 18:12	UV index 10 v/d 10	

ZATERDAGAVOND			
Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 13 en 20 km/u.			
Min Temp. 26°	Voelt Als 29°	Wind 13 km/u	Precipitatie 5%
Maansopgang 10:22		Maansondergang 22:04	

Aankomsttijden Cruiseschepen	Dienstdoende huisartsen
Zondag 01 Dec. '19 Geen Cruiseschepen in poort	Huisarts nachtdienst – Oranjestad Huisartsenpost Hospitaal 527-4580
Maandag 02 Dec. '19 Monarch 06.30 – 19.00	Huisarts nachtdienst – San Nicolaas Centro Medico San Nicolaas 30 Nov. & 01 Dec. 2019 – Dr. de Cuba
Dinsdag 03 Dec. '19 Freedom Of The Seas 07.30 – 21.00	Dienstdoende apotheken Apotheek nachtdienst San Nicolaas Botica San Lucas 584-5119
	Apotheek nachtdienst Oranjestad Botica Dakota 588-7364

BVN

20:50	Het geheime dagboek van Hendrik Groen	20:15	Donderen in Keulen
21:20	Even tot hier	21:05	Mannen in het wild
22:10	NOS Studio Sport Eredivisie	21:50	NOS Studio Voetbal
22:55	Nieuwsuur	22:45	Zondag met Lubach
23:25	Weerbericht	23:15	Nieuwsuur
	Amerika/Caribiën	23:45	Weerbericht
23:30	Iedereen beroemd		Amerika/Caribiën
	Compilatie	23:50	Iedereen beroemd
			Compilatie
zondag 1 december		maandag 2 december	
00:00	VRT Journaal	Start	Titel
00:35	Verborgten verleden van Nederland	00:00	VRT Journaal
01:20	Typisch Land van Hulst	00:35	De Zevende dag
01:45	BinnensteBuiten	02:35	Buitenhof
02:10	Vroeg Vogel	03:30	VPRO Boeken
02:55	Betreden Op Eigen Risico	04:00	NOS Journaal
03:40	Sesamstraat	05:05	Podium Witteman
03:55	Het Klokhuis	05:10	Nederland Zingt Dichtbij
04:10	Checkpoint	06:00	VRT Journaal
04:35	Bommetje!	07:00	NOS Studio Sport Eredivisie
05:25	Het Sinterklaasjournaal	07:55	NOS Journaal
05:35	EenVandaag	08:10	Weerbericht Europa/Afrika
06:00	VRT Journaal	08:15	Donderen in Keulen
06:30	Het huis	09:05	Mannen in het wild
07:30	NOS Journaal	09:50	NOS Studio Voetbal
07:50	Weerbericht Europa/Afrika	10:45	Zondag met Lubach
07:55	De ijersterkste	11:15	Nieuwsuur
08:50	Het geheime dagboek van Hendrik Groen	11:45	Weerbericht
	Even tot hier		Amerika/Caribiën
09:20	NOS Studio Sport Eredivisie	11:50	Iedereen beroemd
10:55	Nieuwsuur		Compilatie
11:25	Weerbericht	12:00	VRT Journaal
	Amerika/Caribiën	12:35	Typisch: Vinkeveen
	Iedereen beroemd	13:00	Blauw Bled
11:30	Compilatie	13:35	Ik durf het bijna niet te vragen
12:00	VRT Journaal	14:00	Nu te Zien!
12:35	De Zevende dag	14:05	NOS Journaal
14:35	Buitenhof	14:20	Fryslân DOK
15:30	VPRO Boeken	14:50	De Rijdende Rechter
16:00	NOS Journaal	15:25	Sesamstraat
16:05	Podium Witteman	15:40	Tik Tak
17:10	Nederland Zingt Dichtbij	15:45	NOS Jeugdjournaal
18:00	VRT Journaal	15:50	Taarten van Abel
19:00	NOS Studio Sport Eredivisie	16:15	Blokken
19:55	NOS Journaal	16:45	Thuis
20:10	Weerbericht Europa/Afrika	17:10	Het Sinterklaasjournaal
		17:20	EenVandaag

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Bilderdijkstraat 16
 Tel: (297) 582-4333
 Fax: (297) 582-2368

Directie:
Michael Voges
mvoges@amigoe.com
Grecia Willems
gwillems@amigoe.com

Redactie:
Melissa Stamper (eind redacteur)
Nadine Salas
Ariën Rasmijn
arubaredactie@amigoe.com

Advertentie verkoop
Amigoe Krant:
Zulma Kock
Calisa Roosberg
avisoaruba@amigoe.com

Advertentie verkoop
Amigoe op School:
Tiziana La Torre
aosaruba@amigoe.com

Administratie Amigoe Krant:
Rushilene Lejuez
adminaruba@amigoe.com

Administratie Abonnement:
Zulaika Kelly
abonementaruba@amigoe.com

**Distributie en klachten
over bezorging:**
Zulma Kock
abonnementaruba@amigoe.com

Printer:
Caribbean Speed Printers NV Aruba

Kantooreuren:
Maandag t/m Vrijdag
8:00 am – 4:30 pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank
#20651903
Banco di Caribe # 81027801
RBC #100031723
Aruba Bank # 6000400190

Naam: Voornaam: Leeftijd:

E-mail: Telf: School: Klas:

Amigoe Aruba sluit 2019 af met een nieuwe kleurwedstrijd!

Onze jonge lezers kunnen deze tekening zo mooi mogelijk inkleuren en deze uiterlijk 13 december 2019 op het kantoor van AMIGOE ARUBA tussen 8.00 uur en 16.00 uur aan de Bilderdijkstraat 16 inleveren. Maak kans op één van onze super tekensetten of andere leuke cadeautjes om lekker verder te kunnen kleuren. Hoe meer ingekleurde plaatjes ingeleverd worden, hoe groter de kans om te winnen. Laat een volwassene elke dag de Amigoe krant kopen of abonneer nu om elke dag de kleurplaatjes te zien.

Op 16 december 2019 worden de winnaars gekozen.

België eert Suske en Wiske met postzegelreeks

De populaire stripfiguren Suske en Wiske krijgen volgend jaar een eigen postzegelreeks in België. De door Willy Vandersteen bedachte en jarenlang getekende strip bestaat in 2020 75 jaar. Op de zegels zal de ontwikkeling van de striphelden vanaf 1945 te zien zijn, maakte bpost bekend. Op 30 maart 1945 verscheen de eerste aflevering van De avonturen van Rikki en Wiske in de Vlaamse krant *De Nieuwe Standaard*. Daarin traden tante Sidonia, Wiske en Wiskes oudere broer Rikki op. Later dat jaar moest Rikki het veld ruimen voor Suske. In 1947 werd het eerste stripalbum uitgegeven, Op het eiland

Amoras. Daarin werd professor Barabas geïntroduceerd. Daarna kwamen ook Lambik en Jerom er als hoofdpersonages bij. De albums van Suske en Wiske verschenen aanvankelijk in zwart-wit of met één steunkleur. Vanaf de jaren zestig hield Vandersteen zich steeds minder bezig met de strips. Hij overleed in 1990. Het werk wordt nu gedaan door een team schrijvers en tekenaars van Studio Vandersteen. Er zijn bijna vierhonderd avonturen van Suske en Wiske gepubliceerd, in verschillende talen waaronder Fries. De eerste postzegels worden eind januari uitgegeven.

Stervende fan krijgt voorvertoning Star Wars

Een terminaal zieke man die groot fan is van de Star Wars-films mag bij wijze van hoge uitzondering samen met zijn zoon The Rise Of Skywalker voor de première al zien. Producent Disney gaat in op een verzoek voor een voorvertoning van het hospice in het Britse Waterlooville waar de man wordt verzorgd. De hoogste baas van Disney, Bob Iger, bemoeide zich er zelfs mee toen het verzoek via Twitter werd gedaan. En hij maakte zich sterk voor deze

bijzondere voorvertoning en zorgde ervoor dat die er komt, meldde de *BBC* donderdag. De nieuwe Star Wars-film gaat op 19 december in Engeland in première en de niet bij name genoemde stervende fan zal die datum niet halen. De tweet van Rowans Hospice met het verzoek werd vele malen door andere fans verspreid en zelfs Luke Skywalker-acteur Mark Hamill reageerde met een 'good luck'. Wanneer de speciale vertoning is, is niet bekend.

Jongen stak school in brand om ouderavond

Foto: Shutterstock

Een vijftienjarige Duitse jongen is veroordeeld tot viereenhalf jaar jeugddetentie omdat hij vorig jaar tot drie keer toe de school in Schleiden (Noord-Rijnland-Westfalen) waarop hij zat, in brand stak. Dat zou hij hebben gedaan om een ouderavond te voorkomen. Ook wordt hij verantwoordelijk gehouden voor zes andere branden in dezelfde regio. De jongen stak zeker één huis

in brand, waarbij twee bewoners ternaauwernood konden ontsnappen. Een vrouw die uit de woning sprong, raakte daarbij gewond. De schade van de zeven branden wordt geschat op ongeveer 9 miljoen euro. De rechter verlaagde de aanvankelijke straf omdat de jongen uitgebreid verklaarde over zijn daden. Bovendien verontschuldigde hij zich.

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : tlatorre@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Relikwie kribbe Jezus komt aan in Jeruzalem

Een stuk van de kribbe waar Jezus Christus in heeft gelegen na zijn geboorte is aangekomen in Jeruzalem. Het stuk hout lag ongeveer 1400 jaar lang in Rome en is nu door paus Franciscus geschonken aan de Cathariakerk in Bethlehem. Het stuk van de kribbe is een van de heiligste relikwieën van de Rooms-Katholieke Kerk, hoewel het niet langer is dan een vinger. De relikwie is gisteren tijdens een mis in Jeruzalem gepresenteerd, waarna gelovigen ervoor knielden en de zilveren behuizing zoenden. Vandaag wordt het stuk kribbe naar Bethlehem gebracht, waar het vanaf dan te zien zal zijn. In de bijbel staat dat Jezus in Bethlehem is geboren, al zeggen historici dat hij in Nazareth ter wereld is gekomen.

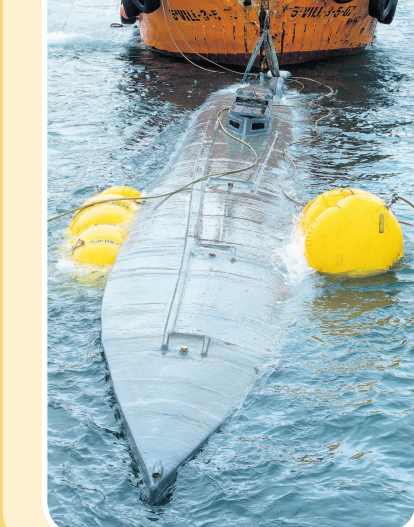
Foto: AFP

Mensen

Drugsonderzeeër net zo ongrijpbaar als Moby Dick

Foto: AFP

De Spaanse politie heeft de beelden vrijgegeven van de onderzeeër die met ruim 3 ton cocaïne aan boord onderschept werd voor de Spaanse kust. Het vaartuig werd afgelopen weekeinde gevonden en is ondertussen gelegeerd. De drugs zouden een straatwaarde hebben van zo'n 100 miljoen euro. De lading cocaïne is waarschijnlijk afkomstig uit Zuid-Amerika. De Spaanse politie vreest dat deze smokkelroute ongemerkt veel vaker wordt gebruikt. Door drugsbestrijders in de VS worden deze onderzeeërs wel eens vergeleken met de verschrikkelijke sneeuwman Bigfoot of met de witte walvis Moby Dick. De schepen worden zelden gezien, laat staan gevangen. De smokkeltechniek zou voor het eerst zijn toegepast door het Medellín-kartel van Pablo Escobar. Hij kocht in de jaren tachtig een tweedehands-onderzeeër, vermoedelijk van het Colombiaanse leger. Het elf meter lange schip werd in een junglerivier aangetroffen.

Nieuw onderdak voor in Polen gestrande tijgers

Foto: Shutterstock

Vijf van de negen tijgers die ternaauwernood een helletocht door Europa overleefden, krijgen een nieuw onderkomen in een dierenopvang in Spanje. De dieren hebben de afgelopen weken in Poolse dierenparken kunnen aansterken en worden morgen overgebracht naar Primadomus in Villena, de Spaanse vestiging van Stichting AAP, waar exotische dieren worden opgevangen. Directeur David van Gennep van Stichting AAP en een Nederlandse dierenarts gaan mee om het transport te begeleiden, al-

been geholpen. Poolse officieren van justitie vervolgen twee Italianen en een Rus die ervan worden verdacht verantwoordelijk te zijn voor het transport.

been geholpen. Poolse officieren van justitie vervolgen twee Italianen en een Rus die ervan worden verdacht verantwoordelijk te zijn voor het transport.

Merkel voor 1e keer naar Auschwitz

De Duitse bondskanselier Angela Merkel brengt op 6 december voor het eerst een bezoek aan het voormalige naziconcentratiekamp Auschwitz-Birkenau in Polen. Ze gaat op uitnodiging van de Stichting Auschwitz-Birkenau, die tien jaar geleden werd opgericht. Dat is de aanleiding voor het bezoek. Merkel zal tijdens haar bezoek aan het kamp een toespraak geven en een krans leggen. De Poolse premier

Mateusz Morawiecki is daarbij aanwezig. Duitsland maakte donderdag ook bekend dat het 60 miljoen euro schenkt aan de Stichting Auschwitz-Birkenau.

Het concentratiekamp staat symbool voor de Holocaust. In het kamp, dat in januari 1945 werd bevrijd, stierven naar schatting een miljoen mensen, met name joden. In totaal kwamen tijdens de oorlog circa 6 miljoen joden om.

Leerlinge vergiftigt kookdocente in Amsterdam

Foto: Shutterstock

Een leerlinge van het Wellantcollege in Amsterdam Nieuw-West heeft afgelopen dinsdag een docente vergiftigd met schoonmaakmiddel. Een woordvoester van de middelbare school bevestigt een bericht hierover in *De Telegraaf*. De scholiere had het middel tijdens de kookles in de thee van de lerares gedaan, omdat ze boos was dat ze haar mobiele telefoon niet mocht gebruiken. De vrouw werd gealarmeerd door een prikkelende tong en heeft

zich laten behandelen bij een huisartsenpost, zei de zeggsvrouw. "Dit is een zeer ernstige zaak en we hebben direct onderzocht wat er is gebeurd", vertelde de woordvoester. De minderjarige scholiere heeft volgens haar in een opwelling gehandeld. "Ze heeft ontzettend veel spijt en vindt het heel erg wat er is gebeurd."

De leerlinge wordt overgeplaatst naar een andere vmbo-school.

Japanse oud-premier Nakasone (101) overleden

Voormalig minister-president Yasuhiro Nakasone is gestorven op 101-jarige leeftijd. Dat meldt het Japanse televisiestation *NHK*. Nakasone was van 1982 tot 1987 premier en voerde vele hervormingen door in zijn land. Zijn grootste droom was echter om de pacifistische Japanse Grondwet, die door de Verenigde Staten was opgesteld, te veranderen. Hij wilde het leger, dat sinds de Tweede Wereldoorlog was afgeschaft, weer nieuw leven inblazen, zodat

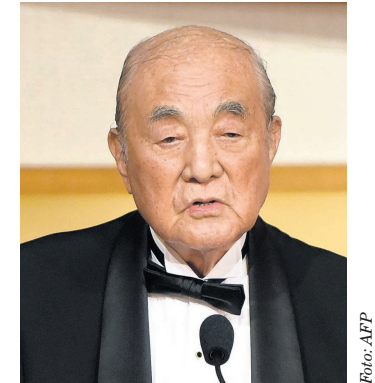
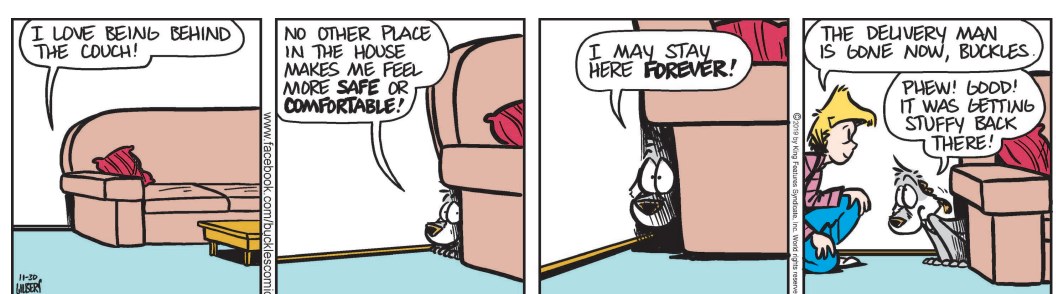

Foto: AFP

Japan weer een belangrijke internationale rol kon spelen. Daar is het nooit van gekomen.

Buckles

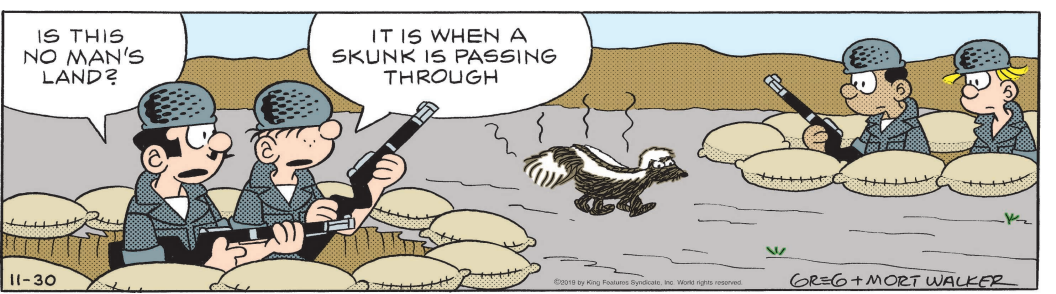
By David Gilbert

11-30

Beetle baily

By Mort Walker

11-30

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

11-30

Vitesse-coach Sloetski stapt op

HEERENVEEN — Trainer Leonid Sloetski heeft onmiddellijk na de nederlaag van Vitesse bij sc Heerenveen (3-2) ontslag genomen. De Russische coach trok zelf zijn conclusie na het vijfde verlies op rij, een evenaring van een negatief clubrecord.

“Ik heb een mooie tijd gehad in Nederland”, sprak Sloetski bij *FOX Sports*. “Nu heeft de club iemand anders nodig om de zaak weer op het juiste spoor te krijgen.” Sloetski deelde zijn beslissing meteen na het duel aan de spelersgroep mee. “Ik heb in mijn lange loopbaan niet eerder zo vaak achter elkaar verloren. In deze situatie gaat het niet meer om de trainer, maar om de club en de fans. Daarom kan ik niet anders dan deze stap zetten. Ik heb hard gewerkt, er alles aan gedaan, maar ook dit hoort erbij. In het voetbal kun je nu eenmaal van ‘hero to zero’ gaan. Dat is niet iets om dramatisch over te doen.” Namens de spelers verklaarde Remko Pasveer volkomen verrast te zijn. “Het is moeilijk om nu meteen op dit nieuws te

reageren”, sprak de doelman. “De trainer kwam de kleedkamer binnen en maakte meteen zijn beslissing duidelijk. Vervolgens liep hij weg. Het is moeilijk. Hij heeft zijn ziel en zaligheid aan deze club gegeven. Dit geeft ons als spelers een slecht gevoel. We hadden vanavond de zaken na al die nederlagen om moeten draaien.” Sloetski was bezig aan zijn tweede seizoen bij Vitesse. Volgens Bryan Linssen had zijn verblijf langer mogen duren. “Een trainer naar ons hart, een lieve man”, zei de aanvoerder in een eerste reactie bij *FOX Sports*. “Heel jammer dat hij vertrekt. Hij zei dat hij het mooi heeft gevonden om met ons te werken en dat we hem altijd kunnen bellen. Toen liep hij weg. Ik denk dat hij ons wel weer aan het voetballen had kunnen krijgen. Ik geloof in hem als persoon én als trainer.” In Heerenveen stond Vitesse na ruim twintig minuten al op een voorsprong van 2-0, door doelpunten van Tim Matavz en Linssen. Daarna scoorden Hicham Faik (strafschop), Mitchell van Bergen en Jens Odgaard voor de thuisclub.

Schalke 04 wint nipt

GELSENKIRCHEN — Schalke 04 is in de Bundesliga naast koploper Borussia Mönchengladbach gekomen. De club uit Gelsenkirchen maakte thuis een einde aan de opmars van Union Berlin, dat afgelopen weekende nog wist te winnen van Gladbach: 2-1.

Suat Serdar maakte vier minuten voor het verstrijken van de officiële speeltijd het winnende doelpunt. Met rechts krulde hij de bal achter Union Berlin-doelman Rafal Gikiewicz. De Belg Benito Raman had Schalke met een hard schot vanaf de rand van het strafschopgebied op

voorsprong gezet en Marcus Ingvartsen maakte uit een penalty gelijk.

Schalke heeft een minder doelsaldo dan Gladbach, dat morgen Freiburg ontvangt. Schalke kan worden gepasseerd door RB Leipzig en Bayern München. Leipzig speelt vandaag uit tegen SC Paderborn, Bayern wacht een thuiswedstrijd tegen Bayer Leverkusen. Union Berlin heeft de laatste drie competitieduels gewonnen. Olympique Marseille heeft in de Franse voetbalcompetitie puntenverlies net kunnen voorkomen. Stade Brest werd thuis met 2-1 verslagen. Voor de thuisploeg was

het al de vierde zege op rij. Marseille leek af te stevenen op een 1-0-overwinning, maar Irvin Cardona maakte in de 88e minuut gelijk. In de resterende minuten wist Marseille averij nog net te voorkomen.

Nemanja Radonjic zette Marseille een minuut later weer op voorsprong met een geplaatst schot in de verre hoek. Bouna Sarr maakte de eerste voor de thuisploeg, waar Kevin Strootman de hele wedstrijd meedeed. Marseille staat vijf punten achter op koploper Paris-Saint Germain, dat morgen de uitwedstrijd tegen AS Monaco speelt.

TOKIO — De nieuwe hoofdlocatie van de 1,4 miljard dollar kostende sportaccommodatie, waar de Olympische Spelen van 2020 in Tokio worden gehouden, is klaar. Dit stadion met vijf verdiepingen, ontworpen door de beroemde Japanse architect Kengo Kuma, biedt plaats aan maar liefst 60.000 fans.

Zeges Cambuur en Jong Ajax

LEEUWARDEN — In de Keuken Kampioen Divisie zijn de hoogst geklasseerde clubs allemaal tot winst gekomen. Koploper Cambuur boog thuis tegen Jong AZ een vroege achterstand om in een 3-1 zege. Jong Ajax, dat nu gedeeld tweede staat, won na een voorsprong van 3-0 nog met 3-2 bij Telstar.

Cambuur keek al na drie minuten tegen een achterstand aan na een doelpunt van AZ-aanvaller Felix Correia, maar halverwege de eerste helft leidden de Friezen al door doelpunten van Stanley Akoy en Issa Kallon. Een kwartier voor tijd werd

het duel beslist door Robert Mühren. Voor Cambuur was het al de vierde opeenvolgende zege. De club uit Leeuwarden heeft sinds 23 augustus (1-0 tegen NAC Breda) niet meer verloren. Cambuur staat zes punten voor op Jong Ajax en

De Graafschap, dat morgen nog Go Ahead Eagles ontvangt. Jong Ajax leek een makkelijke avond te beleven in IJmuiden. De Amsterdammers hadden na zeventig minuten een marge van drie, maar na een door Telstar benutte penalty in de 87e minuut werd het nog spannend. Jong Ajax liet Cambuur niet uitlopen. Volendam, getraind voor Wim Jonk, kwam voor de vijfde keer op rij tot winst.

In eigen huis werd NEC met 3-1 verslagen. Ibrahim El Kadiri besliste het duel pas in blessuretijd. Door de zege reeks gaat Volendam nu aan kop in de tweede periode. Die wordt over twee speelronden beslist. NAC, winnaar van de eerste periode, gaf de zege op Jong PSV een vervolg door in het eigen Rat Verlegh Stadion met 2-0 te winnen van MVV. NAC had voor het duel met Jong PSV zes duels op rij niet gewonnen.

Golfer Larrazábal nieuwe leider

MALALANE — Golfer Pablo Larrazábal (foto) uit Spanje heeft op de tweede dag van het Alfred Dunhill Championship in Zuid-Afrika, het eerste toernooi dat deel uitmaakt van het nieuwe seizoen van de Europese Tour, de leiding overgenomen van de Noord-Hollander Wil Besseling. Besseling staat nu gedeeld tweede achter de Spanjaard die drie slagen voorsprong heeft.

KUMAMOTO — De Nederlandse handbalsters zijn het WK in Japan met een valse start begonnen. De formatie van de nieuwe Franse bondscoach Emmanuel Mayonnade liet zich in Kumamoto verrassen door Slovenië: 26-32.

De nederlaag is een fikse tegenvaller voor Oranje, dat in de groepsfase ook nog stuit op Angola, Cuba, Servië en Noorwegen. De beste drie kwalificeren zich voor de hoofdronde van de mondiale eindstrijd. Servië en vooral Noorwegen halen

normaal gesproken een hoger niveau dan Slovenië. Bondscoach Mayonnade wil met zijn ploeg op het WK bij de beste zes eindigen. In dat geval is er reëel uitzicht op deelname aan de Olympische Spelen van volgend jaar in Tokio. De handbalsters hebben op vier van de laatste vijf grote toernooien een medaille gewonnen: zilver op het WK 2015, zilver op het EK 2016, brons op het WK 2017 en brons op het EK 2018. Op de Spelen van Rio in 2016 eindigde de ploeg als vierde. Slovenië verraste de afgelopen jaren

op grote toernooien sterke ploegen als Rusland en Frankrijk. De formatie met sterspeelster Ana Gros en haar ploeggenoten maakte het Nederland ook lastig. Dat had Oranje vooral aan zichzelf te danken. De defensie lag soms helemaal open en aanvallend hield het ook niet over wat Nederland liet zien.

Slovenië nam snel een voorsprong van drie treffers en moest pas in de slotfase van de eerste helft toestaan dat de formatie van bondscoach Mayonnade dichterbij kwam (14-15).

Na rust herstelde Slovenië de voorsprong van drie doelpunten (17-14). Oranje kwam in de veertigste minuut even op voorsprong maar stond vier minuten later weer ruim achter: 20-23. Nederland kwam opnieuw terug (25-25). Slordig aanvalsspel en te slap verdedigen stonden ook in de slotfase een zege in de weg. Door uitblinkster Tjasa Stanko wist Slovenië zelfs uit te lopen naar een voorsprong van zes doelpunten. Lois Abbingh scoorde vijfmaal voor Nederland. Estavana Polman en Bo van Wetering troffen tweemaal doel.

Italiaanse voetbalclubs voor actie tegen racisme

ROME — De twintig clubs uit de Serie A, de hoogste voetbalklasse in Italië, hebben middels een open brief opgeroepen om op te treden tegen het racisme binnen het Italiaanse voetbal. Volgens de clubs moet de wet- en regelgeving worden aangescherpt en moeten betrokkenen in de voetbalwereld worden geïnformeerd over de gevolgen van racisme.

“We moeten publiekelijk erkennen dat we een ernstig probleem hebben met racisme”, schrijven de clubs gezamenlijk. “Het is een probleem waaraan we in de loop der jaren niet genoeg hebben gedaan om het te bestrijden. We kunnen niet langer zwijgen over deze kwestie of wachten tot het op magische wijze verdwijnt.” Volgens de clubs is er zelfs sprake van schaamte. “Beelden van spelers die in het Italiaanse voetbal racistisch worden bejegend, zijn dit seizoen overal ter wereld bekeken en besproken en dat zorgt voor schaamte bij ons allemaal.” Het Italiaanse voetbal heeft dit seizoen meermaals te maken gehad met racistische incidenten. Onder anderen Romelu Lukaku en Mario Balotelli waren

al het doelwit. Voorts doet in Nederland Helmond Sport onderzoek naar een mogelijk racistisch incident tijdens het verloren thuisduel van gisteren met Jong PSV (2-3) in de eerste divisie. De club heeft inmiddels contact opgenomen met de KNVB en de leiding van de tegenstander uit Eindhoven. Helmond Sport belooft maatregelen als supporters zich inderdaad hebben misdragen tegenover Sekou Sidibe, een donkere aanvaller van Jong PSV. Sidibe scoorde tweemaal en verklaarde na afloop dat hij vanaf de tribune was uitgemaakt voor zwarte piet. Scheidsrechter Sam Dröge heeft bij de KNVB melding gemaakt van het incident. “Helmond Sport staat volledig achter het gezamenlijk statement dat het Nederlands betaald voetbal heeft gemaakt”, laat de club weten. “Wij zijn tegen iedere vorm van geweld, racisme en discriminatie. Wij gaan er alles aan doen om snel scherp te krijgen wat er nu exact is gebeurd. Inmiddels hebben wij contact met PSV en de KNVB hierover. Mocht uit dit onderzoek blijken dat er inderdaad iets gebeurd is wat niet mag en wat wij ook niet willen, dan zullen wij hier zeker tegen optreden.”

Cricketers Australië kloppen Pakistan

ADELAIDE — Het cricketteam van Australië heeft Pakistan op de eerste dag van de tweede zogeheten Domain Test Match vernederd. Met name David Warner (r) en Marnus Labuschagne (l) waren de Australische uitblinkers. Na het vroege ‘wicket’ van Joe Burns, sloegen Warner en Labuschagne toe met 250 runs, waar ze met uiteindelijk 294 runs Australië in de commanderende positie brachten van 1/302. De test tussen de twee landen wordt vandaag en de komende drie dagen voortgezet.